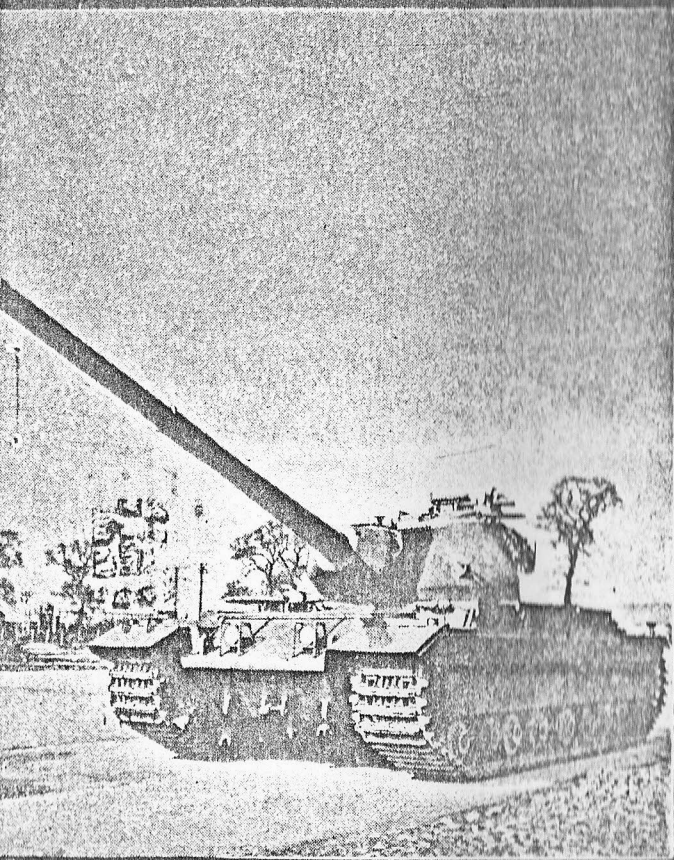

צקלון

מבא הגנה לישראל
הוצאת "מערכות"

צקלון

לקט תרגומים

תוכן הענינים

עצמת שריון ואש בחזית-עמדות הררית	לוי' ד. ר. יוג'ס	7
קרב התקפה בערים וישובים	א. בוכנר-רא. הקנר	21
כיצד היית עושה זאת אתה?	לוי' ד. ר. יוג'ס	34
גייסות-מגן — וכלי פשיטת-דגל כלכלית	קול' ד. ג. סטיבנסון	38
בהלה בקרב	קפיטן ל. י. גונבה	48
מדף הספרים		53

מופיע בהשתתפות אה"ד

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

תמונת השער

החדש שבטנקים הבריטיים, והכבד שבהם:
ה"קונקוארד" (ה"מנצח" וה"כובש") שתותחה,
לפי ההגדרה שנתפרסמה, "כבד בהרבה" מתותח
עשרים-הליטראות של ה"צנטוריון".

בית הדפוס הצבאי 665

עצמת שריון ואש בחזית-עמדות הררית

מאת הלויטננט ד. ר. יוג'ס

זהו מעשה בטנקאים אמריקאיים באחד הקרבות בקוריאה. לא לפיתות גורפות ולא מבקעים מוחצים מציינים קרב זה. לאמיתו של דבר דמה להתאגרות ממושכת ובבדה. עקב-בצד-אגודל, אשר שכרה היה כמה מאות מטרים של כיפת-הר מכותשת-פגזים ומרופשת. אך אף שאין בו מן הזוהר העוטה את תמרוני המלחמה במרחבים הפתוחים, ראוי הקרב שהתרחש על גבעה 812 שידובר בו.

אם תעיף מבט על גבעה 812 מן האויר, תראה שבהתחברה עם הרמות המזרח-קוריאניות הסמוכות לה, היא מהווה עמן ראש-חץ גדול, בלתי-מהוקצע, שכיוונו הכללי צפון-מערב. רכס מוארך מתעקל נמשך ממרום ראש-החץ ומחבר את קדקדו — הוא הגבעה 812 — עם קצה בסיסו מימין, הגבעה 755. רכס נמוך יותר מחבר את גבעה 812 עם גבעה 770, המהווה את קצה הבסיס משמאל. רכס חד נוסף נמשך מהגבעה 812 לעבר צפון-מערב, ומקשר את ראש-החץ עם קו-ההתנגדות-הראשי של האויב, אשר עליו חולשת תלולית מסולעת ומשונה הקרויה "טירת-לוק" (ראה מרשם).

על-פני הגבעות האלה חפורות חפירות עמוקות, המסתעפות מעשה-כורת בתוך הגבעות, וכן יש בהן בונקרים מקורים קורות-עץ וחרצי-ירי לטנקים, החצובים בסלע איתן, משעול, המשמש גם שביל-טנקים וגם נתיב-אספקה, עובר בגיא שמתחת לגבעה 770, אח"כ פונה צפונה-מערבה ומטפס בין שלוחות הרכס, העליונה והתחתונה, עד לפסגת הגבעה 812. רק בנקודה הנמצאת כ-300 מטרים מתחת לפסגה עשוי שביל-טנקים זה להכיל לכל היותר ארבעה טנקים זה-בצד-זה, במותר השביל יש מקום לטנק אחד בלבד.

במאי 1953 היה קו-ההתנגדות-הראשי האמריקאי, שעליו חלשו גבעות אלה, מוחזק ע"י דיביזיה דרום-קוריאנית, אשר היתה חלק מן הקורפוס האמריקאי ה-10. גודל הטנקים ה-140 היה מספק לדיביזיה את סיוע-הטנקים. גודל זה היה מסייע לדרום-קוריאנים מאז קיבלו לידם את הגזרה שבגבעה 812, במשך חדשים נחשבה

מחברים ומקורות

(הערות והארות לקורא)

עצמת שריון ואש בחזית-עמדות הררית

מאת הלויט ק. ס. מאגרו

בויכוח הגדוש על דרכי הפעלת השריון נשמעה לעתים תכופות הסענה, כי יפה כוחו של שריון במישור — אך לא בהר. להפריך טענה זאת בא מחברו של תיאור הקרב על "גבעה 812" שבקוריאה והררית. אכן, העובדות המפורטות בה הנן מאלפות, אם כי אחדות מהן תמוהות במקצת.

המחבר שירת ב-1950-51 כמפקד מחלקת טנקים אמריקאית בקוריאה. פרשת-קרב זו לקוחה מתוך דו-הירחון האמריקאי "שריון" ('ARMOR').

קריאת-התקפה בערים וישובים

הסקירה המפורטת, הסוקרת את סוגיית הקרב על ערים וישובים, המוגשת כאן — נראה שהוכנה ע"י שני קצינים-לשעבר גרמניים, ששמותיהם חתומים עליה בלי הזכרת דרגה ומעלה. על-כל-פנים, הסקירה מנצלת ניצול רחב ביותר את נסיונותיהם ולקחם של הגייסות הגרמניים ב"מסע-המזרח" שלהם (קרי: המלחמה ברוסיה) בשנות 1941-43, בפעולות תוקפניות כלפי ערים וישובים ובתוכם — וכן את נסיונותיהם הדומים של הגייסות הסובייטיות, בשנות 1943-45, ברוסיה, בהונגריה ובגרמניה גופה. על כן יש בסקירה זו, על אף החזרות הבלתי נמנעות, כדי לאלף — והמשנן את תורת-המעשה הכלולה בה לא יוציא את זמנו לריק אף לאחר שיביא בחשבון את הבדלי התנאים והמסיבות. הסקירה נתפרסמה בשני המשכים, בחוברות ינואר ופברואר ש"ז של "כתב העת הצבאי הכללי השביערי".

(ALLGEMEINE SCHWEIZERISCHE MILITAER-ZEITSCHRIFT)

כיצד היית עושה זאת את ה?

מאת הלויט ד. ר. יוג'ס

"משחק המלחמה" שונה ממשחק השחמט מבחינות רבות. ואין דומה בעיה טקטית לכעיה שחמטית. במט בשני מסעים, למשל, אפשר לבחון בנקל את נכונותו של הפתרון, ולא היא בבעיה טקטית — וביחוד בזו שעל גבי הניר, את הפתרון הניתן לה אי-אפשר בדרך כלל לבדוק בדרך-המעשה. על כן ייחשב לפתרון הנכון אותו פתרון, שהנמקו מתקבל ביותר על הדעת.

מערכת "צקלון" מביאה בחוברת זאת שורת בעיות — ופתרונן בצדן — הלקוחות מתוך "רבעון ביהם לחי"ר" האמריקאי.

(THE INFANTRY SCHOOL QUARTERLY)

גייסות-מגן — ובלי פשיטת-רגל מלכית

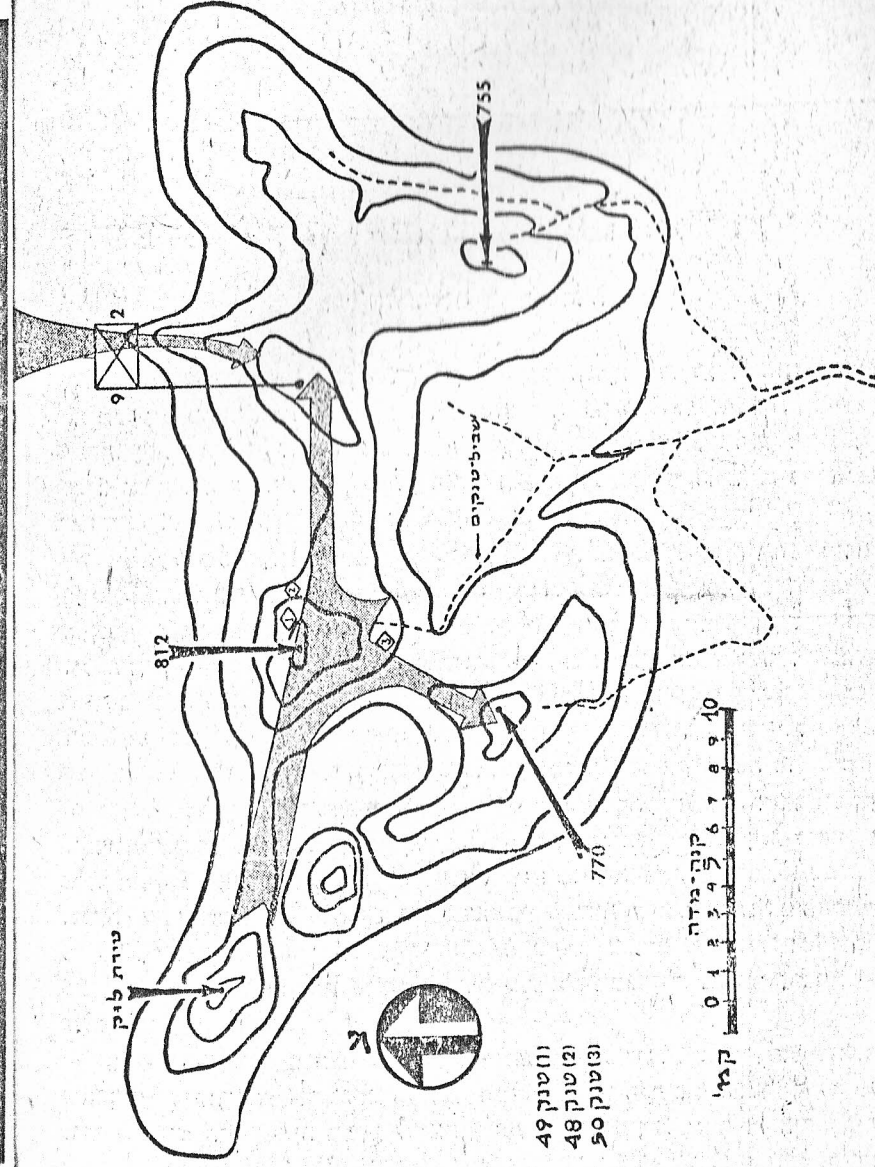
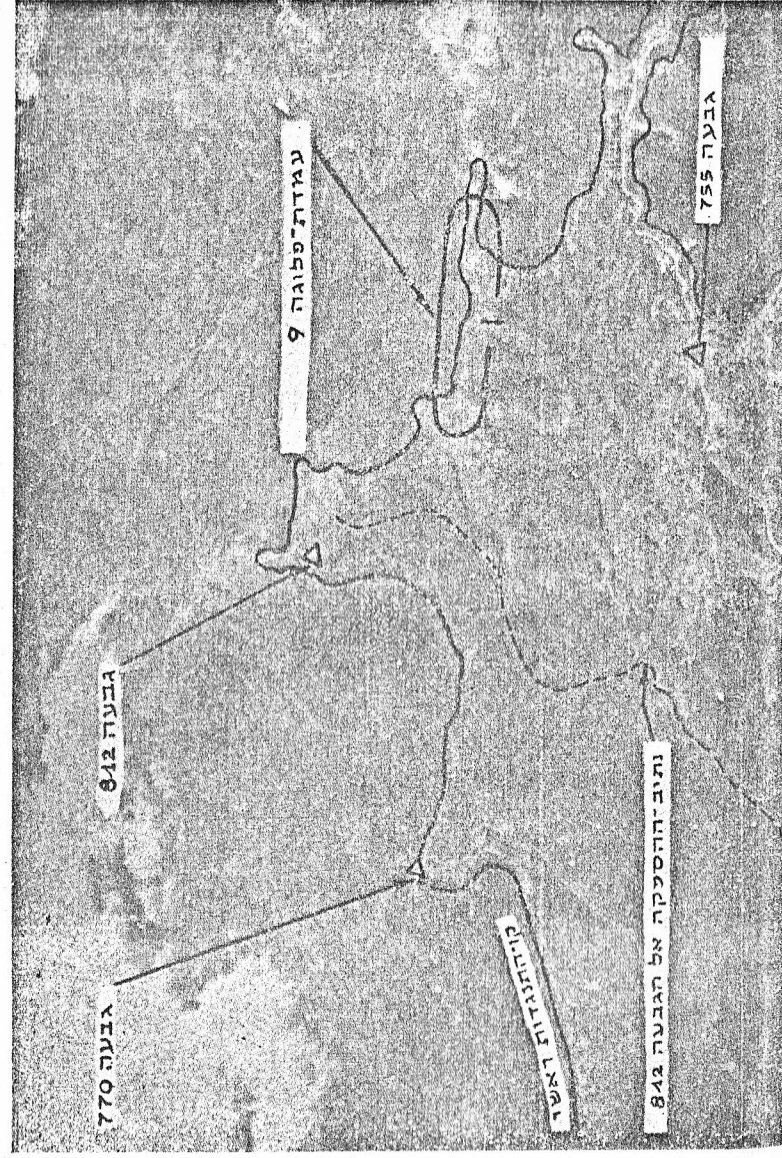
(צבא-המיליציה הבריטי — בעיני קציני-מיליציה אמריקאי)

מאת הקול צ. ג. סטיבנסון

בצד מרוץ ההודינות, המכלה את משאביהן של אומות גדולות וקטנות, מתנהל מרוץ נוסף, בתחום "חומר-הגלם" היקר ביותר של האומה — כוח-האדם; המדובר הוא במירוץ להגדלת מספר יחידות-הצבא הניתנות להסלה מהירה למערכה. הברירה היא: הגדלת

(סוף בעמוד 52)

המערך בגבעות: תרשים ותצלום-אוויר

הגבעה כאחד היעדים הצפויים ביותר להתקפת הצפוניים. בחציו השני של חודש מאי הצביעו כל הסימנים כי הצפוניים מתכוננים לפעול.

פלוגה ב' (טנקים), של קפיטן ד.ס. דוהרטי, נמצאה בסוף מאי בקו בגזרת 812 ואילו על רכס הגבעה עצמו נמצאו שלושה טנקים בפיקודו של לויטננט ג. פ. פיטצ'רלד — טנק מס' 50 משמאל, וטנקים מס' 48 ו-49 מימין, כש-49 מקודם מעט לפני 48. כל הטנקים עמדו בקשר חוטי ואלחוטי זה עם זה, עם פלוגת-הטנקים, עם הדרום-קוריאניים שבשמדות ועם גדוד-התותחנים הדרום-קוריאני המסייע. רשתות-האלחוט בוקרו בקורת מלאה ברוח-זמן שוים בכל יום.

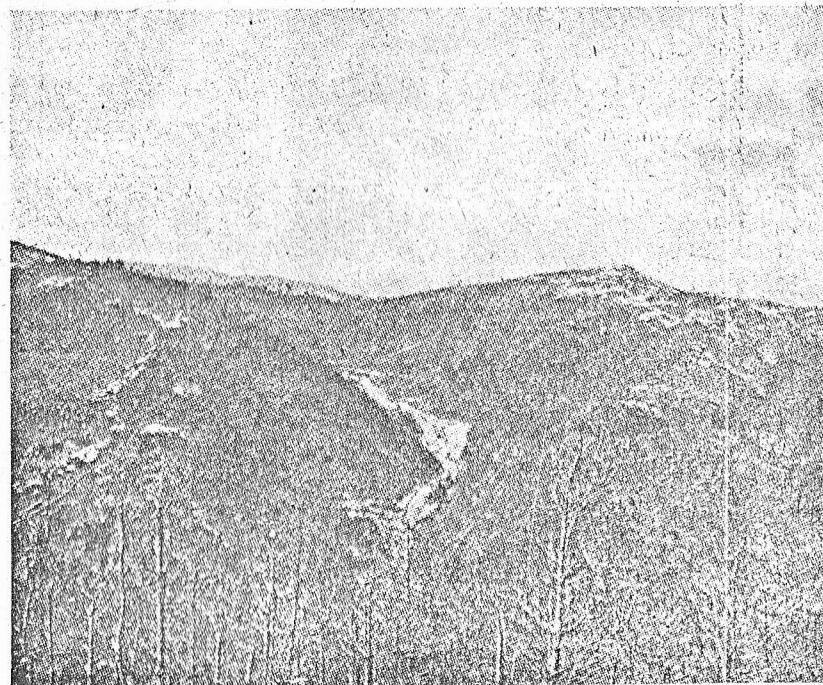
באחד ביוני נראו אותות, שהצפון-קוריאניים עומדים להלום בגבעה 812 בר-בליחה. משהגיעה שעה 2100, הועמדו הרגלים והטנקאים שעל גבעה 812 במצב הכן. קצין-המבצעים של גדוד-הטנקים טלפן לכל העמדות בשעה 2155, כדי להדגיש את הצורך במצב-הכן בלתי פוסק. הצפון-קוריאניים הגיחו לקרב בשעה 2200.

להתקפת הגייסות הצפון-קוריאניים קדמה הכנה ארטילרית ומרגמתית, שהיתה מהכבדות ביותר שהנחיתו הצפוניים בחזית מזרח-קוריאה מזה שנתיים ימים. קור-ההתנגדות-הראשי של הדיביזיה הדרום-קוריאנית נאסף אש; גבעה 812 בלבד נתכבדה ביותר מ-10,000 פגז בעשרים וארבע השעות הראשונות. אש נגד-טוללתית תכליתית של היריב הונחתה על כל עמדות-התותחנים שלנו, ומוצבי-הפיקוד של פלוגת-הטנקים וגדוד-הטנקים כוסו פגזים.

תוך עשר דקות הוצא מכלל פעולה כל הקשר החוטי לטנקים ולרגלים, פרט לקו אחד המוליך אל התותחנים שבסיוע. דממת-האלחוט נשברה והקשר חודש. תשדורתו הראשונה של הלויטננט פיטצ'רלד אל מפקדת הפלוגה גילתה, שכוחות הצפוניים שטפו את המוצבים-הקדמיים של הדרום-קוריאניים בין גבעה 812 ו-812 לוק, והם נעים ועולים אל המדרונות הקדמיים של הגבעה 812 עצמה. הוא הודיע לקפיטן דוהרטי, שהוא מקדם את הטנק שלו, מס' 48, כדי לתת חיפוי-טוב יותר לטנק 49. הצפון-קוריאניים הופיעו בין שני הטנקים בעת ששידר, ומאחר שלא ראה פיטצ'רלד שום אנשי-רגלים דרום קוריאניים, ביקש הפגזה בתחמושת מרעומי-קורבה על עמדתו שלו. האש פיזרה את התוקפים, ועלה בידו לקדם את הטנק שלו כפי שתכנן. בעת התנועה נפצע נהגו מאש הצפוניים, וחובש, שניסה לבוא לעזרתו מבונקר סמוך, נהרג בדרכו אל הטנק. בטרם עלה בידי מפקד המחלקה לנקוט פעולה נוספת, נפצע גם הוא מאש-הצפוניים העזה, אשר כמה דקות לאחר מכן ניתצה את אנטנת-הטנק וחיטלה את קשר האלחוט של פיטצ'רלד.

מאחור, במוצב-הפיקוד הפלוגתי, כבר העמיד מפקד הפלוגה כיתת-טנקים, בפיקודו של הלויטננט ס.ג. מדסן, במצב הכן, נכונים לתנועה. קודם שנתן למדסן

(1) הכונה לפגזי זמן מהסוג החדיש, המתפוצצים מעל למטרה בגובה מסויים עיי מרעום קורבה. — המתר.

שביל-הטנקים המוליך אל גבעה 812 מנבעת 770. הדרום-קוריאניים נמצאו על הגבעה שמימין.

את האות לזוז, יצא מפקד-הפלוגה בשעה 2300 קדימה לסייר אישית את שביל-הטנקים הצר העולה ל-812, כדי לעמוד על היקף חדירת הצפוניים ועל מידת אפשרות-ביצועה של הנעת כיתת-הטנקים במעלה השביל בחשכה. הוא הסיק שהתנועה תיתכן, תוך כדי שימוש בתאורה ממטוסים מצניחי-זיקוקין, שחגו אותה שעה מעל האזור, באור זרקורים עקיף² ובפגזי-תאורה של הארטילריה. הכל העיד על כך, שהאויב מחזיק עתה בפסגתה של הגבעה 812, אולם טרם ניצל את יתרונו ע"י תנועה במורד-השביל. מאחר שהרגלים הדרומיים נהדפו לאחור, לאורך הרכסים, העליון והתחתון, היו הצפוניים חופשיים לנוע במורד-השביל ולהסתער מן האגפים ומן העורף על עמדות הדרומיים שבסמוך. כדי לסתום פירצה זאת, ולתת את מלוא הסיוע האפשרי לטנקים של לויטננט פיטצ'רלד, יצאו במעלה השביל לויטננט מדסן וסמל א. או. לינד, בטנקים מס' 31 ו-33. לעת-הצות באחד ביוני נמצאה הכיתה בדרכה לגבעה.

הכיתה נעה ללא קושי עד שהגיעה למעלה התלול האחרון, המוליך לעמדות הירי שמתחת לפסגה. כאן נתקשה הטנק של מדסן לגבור על קשיי התנועה בשטח. מדסן ירד מהטנק, עבר לטנק 33 והוסיף להעפיל, עד שהגיע לעמדה שממנה יכול היה לחפות באש על הטנקים אשר באזור שנשטף ע"י האויב. טנק 31 הצטרף אליו זמן קצר לאחר מכן. מצבם המדויק של צוטי שלושת הטנקים של פיטצ'רלד לא היה ידוע לאשורו, אולם מדסן יכול היה לראות שכל הטנקים מוסיפים עדיין לירות, אף כי אינם עושים שום מאמץ להיסוג אל פנים הקוים של צדם-הם.

משיוצב המצב בדרך זאת, יצא ממוצב-הפיקוד הפלוגתי טנק קל M-24 ממחלקת-הסיור הגדודית, תחת פיקודו של רס"ר ו. ו. מורהד, ונע במעלה השביל, כדי לפנות פצועים. בעשות הטנק הקל את דרכו אל טנק מס' 50, בצלעה השמאלית של הגבעה 812, הטילו עליו חיילי אויב בלתי-נראים רימונים נגד-טנקיים, אשר פגעו מתחת לקנה-התותח וסידקו את הצריח, וכך הוציאו את הטנק מכלל פעולה. אש האויב רובזה אל הטנק המשותק, אבל אנשי הצות הצליחו להמלט דרך תעלת-קשר עזובה ולהגיע לעמדות הדרומיים, שבמרחק-מה במורד-המדרון.

עם האר השחר בשנים ביוני, ניצל לויטננט מדסן הפוגה באש האויב וירד מהטנק של, כדי לסייר לפנים ברגל, ולברר את מצב הטנקים מס' 48 ו-49. משהתקרב לטנק האחורי, הוא הטנק מס' 48, בא באש עזה מנשק קל, שהוטחה ע"י הרגלים הצפוניים שנתחפרו בשטח-הנישא. כיון שנותק מהטנק שלו עצמו, פנה והגיע בשלום אל טנק-הפיקוד של לויטננט פיטצ'רלד וטיפס ועלה עליו. במצאו כי הצות בריא

(2) אור זקורים המוחזר מעננים נמוכים. — המתר.

(3) טנק מס' 31. — המתר.

(4) טנק קל (17.5 טון משקלו) שצותו בן 5 אנשים, והוא נושא תותח בן 75 מ"מ; שרינו — עד 38 מ"מ. — המתר.

ושלם, וכי חובשים דרום-קוריאניים פינו את לויטננט פיטצ'רלד ואת נהגו, נטל את הפיקוד על כיתת הטנקים, הצליח לחדש את קשר האלחוט עם הפלוגה, והמשיך בקרב. התברר שהטנק שמט שרשרת בעת שתמרן, ונתקע במקומו, וכך חסם את דרכו של טנק 49, שנמצא מיד לפניו. אש שהוצתה ע"י רימון-הצתה שיתקה את המנוע של הטנק מס' 50, ואף כי כובתה ע"י מכשירי-הכיבוי הקבועים בטנק, נבצר מן הנהג להתניע את המנוע, וגם טנק זה אי-אפשר היה לו להסוג אל תוך קווי-גראנו. לויטננט מדסן הורה באלחוט לטנקים שלו, מס' 31 ו-33, להשאר בעמדותיהם ולחפות על שלושת הטנקים שעל הגבעה. הרגלים הדרום-קוריאניים טרם הספיקו לארגן התקפת נגד, והטנקים לבדם היו עוצרים את הצפוניים. בגורלו של מדסן נפל להשאר בעמדתו החשופה והמנותקת לחלוטין עם שרידי הצותות, למשך 36 שעות. תוך זמן זה כילה את כל התחמושת המצויה בידו, ומנע את הצפוניים מלנצל את ההצלחה, נוסף על הסיוע שהגיש להתקפות-נגד דרום-קוריאניות, שהונחתו לאחר-מכן. משעלה בידו לחדש את קשר-האלחוט עם הפלוגה, קיימו עד שעה 0400 בשלושה ביוני, כאשר מכשיר-האלחוט החל דועך — בשל מצברים שנחלשו — ולבסוף חדל מפעול.

משהוברר שכוחות הדרומיים לא יוכלו לשוב ולתפוס את הגבעה 812 בעוד זמן, כדי להחיש עזרה לטנקים המנותקים, החליט קפיטן דוהרטי לבצע סיור קרקע, השני מאז החל הקרב, לאזור 812. מאחר שלא רצה להסתכן באפשרות שהשביל הצר ייחסם ע"י טנק, יצא בגיפ, בשנים ביוני בטרם-שחר, והצליח לעבור באש מרגמות בלתי-סדירה, ולהגיע לעמדה שממנה יכול היה לצפות על הטנקים והרגלים הנלחמים. האויב הבחין בגיפ כמעט מיד והנחית עליו אש נמרצת, שאילצה את קפיטן דוהרטי לחזור על עקבותיו. אולם הוא הספיק לצייר לו תמונה ברורה של המצב, אשר השלימה את שיכול היה ללמוד מפי אנשי הצותות של הטנקים 31 ו-33.

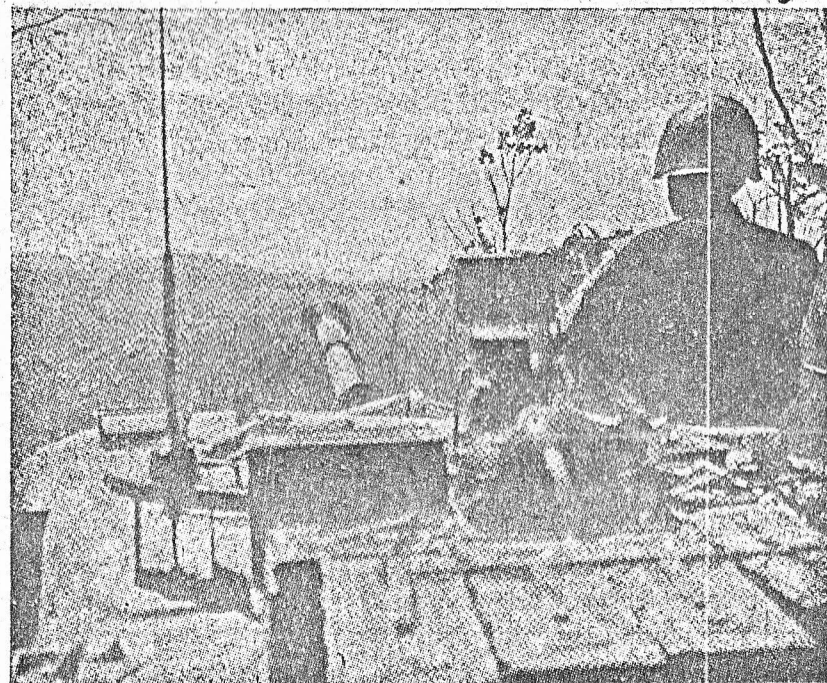
כשחזר למוצב-הפיקוד, תיאר דוהרטי את המצב למפקד הגדוד, שהגיע לשם בינתיים. שני הקצינים יצאו לסיור נוסף, שבו נעו תחילה לעמדה דרומית מהגבעה 812, ולאחר מכן לעמדת-תצפית שעל הגבעה 770. עמדה זו השקיפה על המדרון האחורי ועל העמדות של גבעה 812, והיה בה כדי לשמש נקודת-תצפית חולשת. ממנה נתאפשר לראות את התנועה על הפסגה ואת מרבית אש-הארטילריה האויבת היוורדת מדרום לגבעה 812. נראה בבירור שהאויב נתחפר היטב, משתפס את הבונקרים אשר שימשו לפני-כן את הדרום-קוריאניים.

בשתפם-פעולה עם היועצים האמריקאים ליחידות הדרום-קוריאניים, תכננו מפקד הגדוד, הקולונל פונדרמן, והקפיטן דוהרטי התקפת-נגד, במגמה לשוב-ולכבוש את הגבעה 812. בהתאם לתכנית היה על רגלים דרום-קוריאניים לתקוף לאורך הרכסים, העליון והתחתון, בעוד כיתת-טנקים אמריקאית חדשה נעה לאורך שביל-הטנקים, צד בצד עם הכוחות התוקפים. הכיתה החדשה נועדה להחליף את הטנקים

31 ו-33 בעמדות-הירי, ולאחר-מכן לסייע להסתערות הסופית על הגבעה 812 מטוח של 300—200 מטרים. נוסף לכך עובדו תכניות-אש המנצלות את הטנקים שעל הגבעות 770 ו-755, והתותחנים הוכנו אף הם לפעולה. לויטננט ל. ה. ג'יקובס הועמד בראש כיתת הטנקים שנועדה לבצע את ההסתערות.

ההתקפה נגד גדוד הצפוני שעל הגבעה זזה קדימה בשעות אחה"צ המאוחרות בשנים ביוני. ברגעיה הראשונים היתה ההתקדמות מעודדת. הצפוניים המטירו אש תותחים ומרגמות כבדה, וכאשר הגיעו הרגלים הצפוניים להאבק עם הדרומיים המתקדמים, ירדו הטנקים אשם אל תוך החפירות וגרמו לאבידות כבדות. בחתרם קדימה, עלו הדרום-קוריאניים על חלקה השמאלי של הגבעה, בטרם אילצה אותם התקפת-נגד (יקרת-מחיר) של הצפוניים לסגת לעמדות הנמצאות. בקירוב, בקו אחד עם הטנקים. כאן התחפרו ועמדו תחתם.

תוך כדי התקפת-הנגד, והפעולות שלאחריה בשנים ביוני, שטט הטנק של לויטננט ג'יקובס אחד מזחליו במדרונות התלולים של הגבעה; הזחל נתפס בין

„סירת לוק“ — הגוש המטולע הנראה בדיוק מעל לבסיס-הלוח של תותח חטנק, (כפי שחוא נשקף מגבעה 755).

תופת הטנק לבין גלגלי המרכב בצורה שמנעה כל אפשרות לתיקון במקום. הסיכון לנסות ולתקן תחת אש אויב בלתי-פוסקת היה גדול מדי, ולכן פקד הקפיטן דוהרטי כי ישלחו כיתה חדשה לצאת קדימה בטרם רדת-הלילה.

מאחר שכל הטנקים של פלוגה ב' כבר הוטלו לקרב, אם על גבעה 812 ואם על הגבעות הסמוכות, הוועקה מחלקה מפלוגה ג' של הקפיטן ד. ג. הרני, כדי שתחליף את הטנקים של ג'יקובס ותערוך עמדות-חסימה למרגלות-הגבעה 812, למקרה של חדיקות אויב נוספות. הלויטננט ר. ג. קידול התייצב במוצב-פיקודו של הקפיטן דוהרטי בשעה 1700. מקץ פחות משעה יצא קדימה עם שני טנקים, כדי להחליף את כיתתו של הלויטננט ג'יקובס.

הלויטננט מדסן ושרידי הטנקים הראשונים שעל גבעה 812 עדיין החזיקו מעמד בינתיים. התחמושת כמעט ואזלה; המצברים נחלשו כמעט עד לאין-שימוש; רק מכשיר-אלחוט אחד פעל, וגם הוא היה דועך-והולך. רק חיפוי-האש שסופק ע"י התותחנים והטנקים מנע את הצפוניים מלבצע הסתערות מוצלחת על אנשי-הטנקים המבודדים.

כאשר הטנקים של הלויטננט קידול, מפלוגה ג', הצטרפו לטנקים של הלויטננט ג'יקובס, היו הדרום-קוריאניים עושים מאמץ נוסף לעלות על גבעה 812. בין כה וכה ולגבעה הגיע טנק „פסון“ (M-46), בפיקודו של הסמל-הראשון ג. ס. רייט. שנשלח ממתחם-הפלוגה במשימה לנסות ולחלץ אחדים מהאנשים ה„תקועים“ עם מדסן. כשהוא מנצל את החיפוי הניתן לו ע"י סיוע-האש להתקפת הדרום-קוריאניים, עלה הסמל רייט ישירות עד אל קרבת טנק מס' 50, ולאחר שהסב אל עצמו את תשומת לבם של האנשים שבתוכו, פתח את אשנב-ההצלה שלו והעביר את כל חמשת אנשי הצות לתוך הטנק שלו. נבצר היה מרייט לכוון את הטנק מתוך הצריח גדוש האנשים בדרך ירידתו; אך הוא לא היסס לזחול אל מחוץ. לצריח ולכוון את הנהג למקום מבטחים. בדרך נס ניצל מפציעה או מהרג. כאשר החל יורד מן הפסגה, הבחין בשני אנשים נוספים על הגבעה, אבל לא יכול היה להעלותם על רכבו, כי האויב כבר החל מכוון זרמי-קליעים אל הטנק. בעברו בעמדתו של הלויטננט ג'יקובס, ראה שהטנק היחיד הפועל שבכיתה טרם יצא לדרכו במורד הגבעה; לפיכך הודיע למפקד הטנק, סמל-הראשון ה. ו. קולברטסון, על שני האנשים שנשארו למעלה. סמל קולברטסון הסיע את הטנק שלו עד למקום שתיאר לו הסמל רייט, והכניס את האנשים לטנק ללא תקלה. בדרך זאת נחלצו שבעה מן האנשים שרותקו על הגבעה.

פעולת הצלה נוספת בוצעה זמן קצר לאחר שובם של רייט וקולברטסון. הלויטננט סאם סטיגר, שבא לפלוגה במקום פייטצ'רלד, משפונה הלז, יצא בטנק-

(*) טנק „פסון“ בגלגולו הראשון.

דחפור ועמו שני אנשים לחלץ את הלויטנט ג'יקובס ואת צותו. מן הגמנע היה לתקן או לחלץ את הטנק הנפגע, ועדיין נשקפה סכנה חמורה פן תשטף העמדה. מאחר שלא רצה להעמיד בסכנה את צותו של הטנק הנפגע, הרשה הקפיטן דוהרטי לסטיגר לבצע את נסיון ההצלה. אף כי נתקל בקשיים שעה שניסה לתמרן את טנקו כדי לתפוס עמדה בצד הטנק של ג'יקובס, הצליח סטיגר לבצע את משימתו, אף כי נפצע אגב-כך.

בערב הארבעה ביוני עדיין שהה הלויטנט מרסן עם שאר אנשי הצוות של הטנקים (48 ו-49), על הפסגה הנתונה לשליטת האויב. הואיל ונשארו ללא תחמושת וללא קשר-אלחוט, החליט שאין עוד טעם להסתכן ולהשאיר עם הטנקים, בהתחשב בכך שאיש מן האנשים לא יכול היה לישון מאז נותקו שלושה ימים קודם לכן. הוא ידע שכל נסיון להמלט יהיה כרוך בחצייתם של לפחות 300 מטרים בשטח שבשליטת-האויב, ולכן אמר לאנשיו כי יצא דרך אשנב-ההצלה, ינסה למצוא מעבר בטוח מן הגבעה ומטה, ואז — אם יצליח — יודא כי יוליכום באותו נתיב עצמו. בשעה 1700 יצא לדרכו. הוא פתח את אשנב-ההצלה וחל החוצה, החליק על פני הקרקע בחשאי וצנח לתוך תעלת-קשר. משבדק אותה בגניבה, ומצאה בלתי-תפוסה, המשיך במורד התעלה עד שהגיע לעמדות-כוחותינו. לויטנט אחר מפלוגה ב', הלויטנט ה. פריזר, אמר שהוא מכיר את התעלה בה השתמש מרסן, והתנדב לחזור לשם ולהנחות את אנשי הצוות למקום-מבטחים. ניתנה לו רשות לכך, ופריזר עבר בהצלחה את דרכו הלך ושוב, בנהלו את האנשים לעמדותינו מן הטנקים, שבהם נשארו מבודדים במשך שלושה ימים ולילות.

בשעה 0230 בחמישה ביוני ציוה מפקד הדיביזיה הדרום-קוריאנית על יחידותיו שברכס העילי להסוג לעמדות טובות יותר, ובו בזמן ביקש את מפקד-גדוד-הטנקים להסיג את הטנקים שלו מהגבעה 812 ולשלבם עם אגף הרגלים במקום החדש, הגם שאותה שעה לא נשקפה לטנקים סכנה מידית.

כאשר נפתח הקרב על גבעה 812 באחד ביוני, נמצאה פלוגה א', בפיקודו של הקפיטן ג'. ס. פטון, מתאמנת בשטח-האימונים לטנקים שבדיביזיה ה-40, כ-60 ק"מ מדרום למוצב-הפיקוד של גדוד הטנקים. משכבד הקרב הותרתה, פלוגה א' כי אפשר ותוטל לקרב; בשעה 1425 בשנים ביוני נצטוותה הפלוגה לנוע לשטח אשר מצפון לדרגי התובלה של גדוד הטנקים. חמש דקות לאחר מכן חצה הטנק הראשון את נקודת-ההתחלה, ובשעה 2025, לאחר שהתגברה על תנאי המסע בשני מעברי-הרים ארוכים ותלולים, נתכנסה הפלוגה לתוך האזור שנקבע לה, על כל הטנקים שלה. במשך כל היום של השלושה ביוני ובבוקרו של הארבעה ב', היה הקפיטן פטון טרוד בהכנת תכניות להתקפת-נגד. בצהרי הארבעה בחודש קיבל פקודה להתקדם ולהחליף את פלוגה ב'. לעת רדת הערב נשלמה החלפת-הכוחות, ונתקבל מערך-הטנקים דלקמן: שני טנקים הוצבו על גבעה 770, שנים על גבעה שמדרום

ל-770, ארבעה טנקים על 755, ושלושה בעמדות-ירי, בקו אחד עם חזית הדרום-קוריאניים המתוקנת, מקום בו החליפו את שלושת הטנקים של לויטנט קידול מפלוגה ג'.

ליל הארבעה ביוני ושעות אור-היום של החמישה בו היו שקטים יחסית, והפגזות האויב היתה מתונה למדי. אולם בשעה 2200 בחמישה בחודש הלם האויב מחדש, להתקפותיו קדמה שוב אש-מכונה כבדה של ארטילריה ומרגמות.

הסתערות הצפוניים ניתנה בשני כיוונים. מבקע אחד כוון בכיוון דרום, במעלה שלווחה דמות-אצבע, המוליכה אל עמדות הפלוגה הדרום-קוריאנית התשיעית של הרכס העילי. השניה כוונה אל הגבעה 770 לאורכו של הרכס היורד מגבעה 812. כל אחת זכתה בראשיתה להצלחות. הצפוניים הצליחו להגיע עד לשולי החפירות שעל גבעה 770, ומאמץ מיוחד עשו כדי לחסל את הטנקים שבאותה עמדה, זמן קצר לאחר תחילתה של ההתקפה התקשר באלחוט לויטנט ב. ד. ניקול, מפקד-מחלקה שגלחם על הגבעה 770, עם הקפיטן פטון, והודיע לו שנפגע טנק אחד בצדה השמאלי של הגבעה.

על הפסגה מסוערת-הקרב נמצא טנק מס' 10 בסכנה חמורה. מן הפגיעה שספג הטנק נפצעו התותחן ומקלען-החרטום, ופרצה בערת-דלק, שלא ניתן היה לכבותה. משהוברר כי אין להשתלט על הבערה, פקד מפקד הטנק, סמל פרדריק דוגלס, לנטשו, אף כי הדבר חייב לעזוב את הטנק בעת קרב-אש עז. לאחר שמסר את הפקודה לצאת מהטנק, קרס דוגלס בצריח וסייע לתותחן הפצוע לזחול דרך אשנב-ההצלה ולרדת אל הקרקע. בתמכו בתותחן בידו האחת, קרא דוגלס לאנשי הצוות, שהשתופפו בסמוך לטנק, לנוע בעקבותיו מן העמדה החשופה. משהגיע למקום בטוח יחסית, גילה שמקלען-החרטום לא היה בין אלה שעזבו את הטנק. אף כי קליעי האויב ננעצו בקרקע מכל עבר, זינק אל הטנק של מפקד המחלקה, זחל למעלה ודיוח על אשר קרה. הלויטנט ניקול הודיע לקפיטן פטון באלחוט, שהוא עומד לנסות להביא את האדם הנעדר.

בירדו מרכבו, התקדם הלויטנט ניקול עם הסמל דוגלס, והגיעו לטנק הבוזר, לפי שחשב כי אפשר והמקלען ניסה להמלט דרך פתח-ההצלה, זחל ניקול מתחת לטנק והתקדם טפח אחר טפח, אולם לא מצא בלתי אם פתח-ההצלה סגור ומסוגר. משזחל החוצה פקד על דוגלס לחזור אל צותו ולמצוא מחסה, ואז, בלא לשים לב לאש-נשק-קל שניתזה וניתרה מדפנות הטנק, הטיל את עצמו אל מעל לתא-המנוע, והציץ פנימה דרך אשנב-מפקד-הטנק. בתוך הטנק החלה מתפוצצת תחמושת נשק-קל, בעוד השריפה הולכת וגוברת. באין אפשרות להכנס לצריח, זחל ניקול מסביבו והסתכל לתוך אשנב-הנהג הפתוח, אבל לא יכול היה להבחין בכל סימן למקלען. הלהבות מילאו כמעט לגמרי את חלל תא-הנהג. אז קפץ אל אשנב המקלען — אף כי נמצא גלוי לגמרי לעיני חיילי-האויב, המסתערים אל

חפירה שבמרחק של פחות מ-15 מטר משם — והצליח להחדיר את אולרו הצבאי בין האשנב והדופן, לחלוץ את מכסה האשנב ולפתחו. השריפה היתה משתוללת בפנים, ותחמושת הנשק-הקל היתה מתפוצצת בשצף כזה, עד שהיה ברור כי האיש כבר איננו בחיים. בדעתו שתחמושת 90 המ"מ עלולה להתפוצץ בכל רגע, קפץ ניקול מן הטנק וזנק מן העמדה, ממש כששיסעו התפוצצויות-רעם את הטנק האבוד, ושילחו לגבהים מורקי לשונות אש צהובה. אף כי מלא האויר תחמושת מתפוצצת ואש-אויב, הגיע ניקול בשלום לטנק שלו, ומשנמצא בצריח, שידר דו"ח מפורט למוצב הפיקוד הפלוגתי.

אותה שעה היה הקפיטן פטון קולט תשדורת-אלחוט אחרת — מהיועץ האמריקאי שליד הארטילריה הדרום-קוריאנית המסייעת; הקצין-היועץ, סבר, כי שלושת הטנקים שבגיא, למרגלות הגבעה 812, נותקו, לאחר שהתקפת האויב על הפלוגה הדרום-קוריאנית התשיעית, שנלחמה ברכס העילי, הצליחה לשטוף את עמדותיה. מפקד הפלוגה, הקפיטן פטון, עמד עד כה בקשר-אלחוט בלתי-פוסק עם מפקד המחלקה שלו בעמדה ההיא, הלויטננט ג. פ. רייט, והיה בטוח כי הדו"ח בטעות יסודו. מכיון שלא רצה להעביר ידיעה מסופקת, שידר באלחוט לרייט כי יסב תשומת-לב מיוחדת לאזורו העורפי, מאחר שהאויב ביצע חדירות באותו מקום. רייט אישר קליטת התשדורת ודיווח, כי האזור כולו בא באש כבדה ביותר של הוביצרי 122 מ"מ ומרגמות 120 מ"מ. חיילים דרום-קוריאניים נסוגים היו מגיעים אל עמדתו ומתחפרים באגפיו.

האויב לא ניצל את חדירותיו ולא ירד לאורך שבילי-הטנקים, ועם עלות השחר בששה ביוני היו עמדות הטנקים קיימות ועומדות. חדירה ממזרח לגבעה 812 נבלמה בסמוך לפלוגה הדרום-קוריאנית התשיעית, וגבעה 770 עדיין היתה בידי כוחותינו. קרב כבד ניטש במשך כל אותו היום והלילה, עד לבוקרו של השבעה ביוני, אולם בקריהחזית לא אירעו שינויים ניכרים.

העמדות שבהן החזיק הלויטננט רייט מתחת לפסגתה של הגבעה 812 שטחן היה מצומצם, ואפשרו שדות-אש מוגבלים בלבד. לפיכך הרשה מפקד בטליון הטנקים, הקולונל פונדרמן, לקפיטן פטון להסוג משם, לאחר שקיבל את הסכמת חיל-הרגלים שנע קדימה, כדי לסתום את הפירצה.

אותה שעה הוכנו והלכו תכניות להתקפת-נגד שנועדה להחזיר-לקדמותם את הקוים שנפרצו בין הגבעות 812 ו-755. מפקד גדוד-הטנקים, קצין המבצעים שלו ומפקד הפלוגה, הגיעו למוצב-הפיקוד של הדיביזיה הדרום-קוריאנית בשעה 0930, ולשעה 1230 נמצאו בדרכם חזרה לחזית, עם תכנית-ההתקפה הגמורה. תחילת ההתקפה נקבעה בלוח-הזמנים לשעה 1400, וכך נותר זמן מועט ביותר לשם תדריך הטנקאים בדבר תפקידיהם.

במוצב-הפיקוד שלו בחר לו הקפיטן פטון מש"ק אחד ושני קצינים, כדי

להעזר בהם בתדריך הצוותות שלו ובהכנת הטנקים להתקפת-הנגד. מאחר שהטנקים על הגבעה 770 נועדו לסייע להתקפה ע"י אש-למטרות-שטח, תדרך אותם בשפה-גלויה באלחוט. אלה שעל הגבעה 755 נועדו לספק את הסיוע-מקורב לגייסות המסתערים, ופטון רצה לודא שכל צות יקבל את התדריך בפני-עצמה, וכי כל מכשירי-האלחוט יהיו כשרים לפעולה. בשני ג'יפים עלתה הקבוצה במעלה השביל התלול, המטפס ועולה — ואחר כך עוקף את גושיה של הגבעה 755 מאחריהם. על הלויטננט מורגאן הוטל לעזור לפטון, בלכתם אישית מטנק אל טנק לפרט את תכנית-ההתקפה ואת תפקידי הסיוע שנועדו לטנקים. על הלויטננט ר. ה. נייט ועל הרב-טוראי ד. ג. מקדונלד, מכשירן-אלחוט, הוטל לבדוק כל טנק ולבקר את מכשירי-האלחוט.

כבר הוחל בהנחתת האש-המכינה שעה שהלויטננט נייט והרב-טוראי מקדונלד השלימו את בדיקת המכשיר האחרון. שעה שעלו הללו לג'יפ, פגע פגז ארטילרי-הצפוניים במדרגת-עפר שהיתה הישר לפניהם, ורסיסים נבקו אל תוך הג'יפ. הלויטננט נייט נפצע קשות, מקדונלד והנהג נפצעו שניהם פצעים שנטלו מהם את יכולת הפעולה, והג'יפ עצמו נהרס.

בסמוך להם היה מפקד הפלוגה נע מטנק לטנק, בהתעלמו מהפגזת-האויב הכבדה, ומכוון את פעולות הצוותות בהנחתת אש מדבירה לתוך עמדות-האויב. פצצת מרגמה מתפוצצת בזקה רסיסים שחרשו בג'יפ, הרסו מקלט-אלחוט אחד, אבל החטיאו משום-מה אותו ואת נהגו. במשך חמש שעות הטיחו הטנקים את אשם מעל לראשי הרגלים הדרום-קוריאניים, אשר התקדמו בעקשנות כדי לאסור-קרב על הצפוניים בחפירות שלכדו הללו. עד שעה 1900 נכבשה מחדש עמדתה הקודמת של הפלוגה הדרום-קוריאנית התשיעית, והדרום-קוריאניים, בנצלם והעמיקם את הצלחתם, נעו במורד השלוחה דמוית-האצבע, שממנה נפתחה הגישה לעמדה, ותפסו מוצב-קדמי בעל חשיבות ראשונה-במעלה — שטח-המפתח לרכס שלכדו זה עתה. לאותה שעה הפכה גבעה 812 לשטח הפקר חסר-תועלת לצפוניים, והנתון לשליטתה הגמורה של אש כוחותינו.

אנשי-גדוד-הטנקים ה-140 עמדו יפה במבחן. עמידתם מנעה הבקעה-רבתה של הצפוניים בגזרה ה-812, וסיוע האש המדויק וההורסני שלהם איפשר לרגלים הדרום-קוריאניים לסתום חדירה מסוכנת לתוך קו-ההתנגדות-הראשי. נתוני מודיעין מאוחרים יותר גילו, כי בסך-הכל השתתפו בהסתערות בת-שבעת-ימים חמישה גדודים צפוניים, וכי הצפוניים סבלו אבדות שנאמדו ב-1.166 איש.

בין הלקחים הרבים שחזרו-ונתאשרו תוך כדי הקרב אפשר ואין לקח בולט יותר מכך, עד כמה חשוב לקיים קשר שניתן לסמוך עליו. בעוד שהקשר הטלפוני החוטי נמחה תוך הדקות הראשונות של ההתקפה, ונשאר מנותק רוב-הזמן למרות

מאמצי הקונים, הרי שהקשר האלחוטי היה תקין. לא אירע כל מקרה של תקלת-אלחוט ממושכת, פרט ליוצא-דופן יחיד — אותם הטנקים המבודדים על פסגת הגבעה 812, אשר שם היו תיקון או החלפה בלתי-אפשריים. שכרו של קשר זה כפול היה, שכן במקרים רבים בשעת הלחימה שימשו הטנקים החוליה המקשרת היחידה בין גייסות הדרום-קוריאניים שעל הגבעה לבין מפקדת הדיביזיה הדרום-קוריאנית.

פעלם של שירותי-ההספקה של גדוד-הטנקים היה נהדר. אף כי כל רשת-הדרכים, החל ממשושה ק"מ דרומה ממוצב-הפיקוד של גדוד הטנקים, נמצאה תחת אש רצופה של ארטילרית הצפוניים ומרגמותיהם, העבירו נהגי המשאיות עד אל תעודתם אלפי תחמישים, כמויות דלק ענקיות ומיני אספקה אחרים.

אין ספק כי רבים הם מעשי-הגבורה של יחידים, שאירעו בעת הפעולה ולא הועלו על הכתב; אולם לפנינו עדות חותכת לכך, שפעם נוספת הוכיח השריון כי כל שטח באשר הוא — „אדמת-טנקאים" הוא.

אי שהשכל צריך לעיר-תות-קרב שלא נחלה לו כבי אכזה

קרב-התקפה בערים וישובים

מאת אֶלְכָם בּוֹכְנֶר וְאֶרְוִין הָקֶנֶר

הלחימה בשטח בנוי, בין אם בהתקפה ובין אם בהגנה, מעמידה בפני הגייסות תביעות פיסיות ופיסיות-טכניות עליונות.

בלחימה בשטח בנוי מצטמצם, כביכול, שדה המערכה בשל צמצומם של תחום-הראייה והטווח — אך מאידך גיסא, גדלה פירכמה תכליתיותם של צרורות התת-מקלע והמקלע, של קלעי כלי-היריה תלולי-המסלול ופגזי החנ"ם, בשל נתירת הקלעים וצפיפות הפגיעות, הנגרמות ע"י קירות הבתים ומרצפת הרחובות.

מצבי-קרב מתחלפים במהירות של קאלידוסקופ, ביחוד ברחובות צרים שקשה לצפות ולראות בהם, וכדי לשלוט במצבים אלה דרוש כושר-הגבה רב.

כלי-נשק מוגבלים תכופות באפשרויות הכיוון והצידוד שלהם בשל מיעוט המקום וצמצום התצפית, וכן ניתן לאגפם על-נקלה ולחמוק-לעבור מתחת לאשם; אבל לעומת זאת, הם תכליתיים יותר כלפי המטרות הקרובות ביותר. שאון-הקרב המוגבר ממרט את עצבי הגייסות, הקשר הניתק מדי-פעם מקשה על ניהול הקרב, בכול קיימת הסכנה של ירי-גומלין בקרב יחידותיך שלך.

* *

*

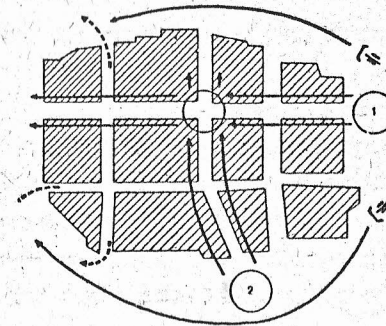
עקרון הוא, שאין להכנס לשום כפר או עיר אויבים אלא בליות כוחות-אבטחה מספיקים, ולו גם דווח מקודם כי המקום, כפי הנראה, פנוי-מאויב. הלך של מסע-המלחמה ברוסיה מלמד שוב ושוב, כי יחידות, הנכנסות לנקודת-ישוב באין כל חשד בלבן — וביחוד שדרות-אספקה — נלכדות בהתנפלויות-אש הבאות כחתף ממארב, ונמחות כליל.

ו. ההכנה להתקפה

א. סיור קרקע. — איכון עמדות היריב שבפאתי נקודת-הישוב; שיסוי היריב ופיתויו למען ישיב אש ויגלה עצמו (התקפה למראית-עין); איכונם של מתקני קרב קדמיים («עמדות-חרש»); שיושביהן מניחים ליריב כי ישטוף אותן, כדי להפתיעו אחר-כך (באש מן העורף); שדות-מוקשים ומכשולים. ביחוד לפני התקפה על ערים גדולות יש להביא בחשבון קיומם של ביצורים מקיפים, שהוקמו בידי האוכלוסיה שגויסה לעבודות-השדה.

ב. סיור-אוויר. — השלמת סיור-הקרקע ע"י תצלומי-אוויר.

ג. בדיקת פני-הקרקע. — קביעת אופיו של השדה-הקדמי; בדיקת דרכי גישה בעלי-מחפה (ערוצי נחלים, שקעים וחריצים, צמחית קרקע גבוהה).

מקרא

— עמדות תותח-שדה

תרשים מס' 1.

ד. תכנית הקרב. — על סמך נתוני הסיור נקבע מקום-הפירצה. ואלה העיקרים עליהם תושחת תכנית הקרב: א) צורה, אל יפוצלו הכוחות! במחופה, מחוץ לנקודת-הישוב, יש להקצות ולהציב עתודות חזקות למעלה מן היחס הרגיל. יש לפרוץ לנקודת-הישוב באמצעות פלגות המופעלות תוך כדי התקדמות-סירווגין, זו על פני זו, עד אל הפאה שמהעבר-ההוא (הנסיון מלמד, כי יחידות-המשנה הקדומניות ביותר «נתקעות» עד-מהרה על-ידי קיני-התנגדות, ומשום כך יש להזין את ההתקפה בתמידות מן העומק). יש לכבוש את מרכז נקודת הישוב ולהתבסס בו היטב, יש לחסום את הרחובות הצדדיים והחוצים. אם הכוחות-שבנמצא מאפשרים זאת, יש להנחית על מרכז נקודת-הישוב התקפה נוספת, מצד אחר, וזאת — בזווית ישרה

או חדה, ככל האפשר, לגבי כיוון-ההתקפה הקודם, כדי למנוע פגיעת איש באחיז בקרב כוחותיך אתה. חלקי שטח הישוב, אשר «גורת» אותם באורח זה מתוך מערך-האויב, יש לסרוק שיטתית, גזרה אחר גזרה, מן המרכז והלאה, וכתום הקרב יש לערוך בהם חיפוש מדויק (לקח המזרח מלמד כי יריב חבוי, אשר נשתהה בנקודת-הישוב לאחר היכבשה, מדוח במשך ימים רבים לאחר מכן על הגייסות העוברים-במסע, על עצמתם והרכבם, מטריד שדרות-אספקה ומסעי-כבודה ובונה את הגרעין הצבאי ליחידות הפרטיזנים. יש להקצות לפלוגות רצועות-קרב משני צדי הרחובות, רצועה לפלוגה (ראה מרשם מס' 1). אין לחדול מפעולה בפאה שנכבשה בעבר-ההוא, כי אם להוסיף ולתקוף אף ממנה והלאה. הגעת ליעד ההתקפה — התחפר מיד וארגן כוחותיך מחדש (פאות העיר שנכבשו מושכות במיוחד את אש-התגמול של היריב הנסוג). הארטילריה שלנו תלכוד את האויב הנס ליד היציאה שבעבר-ההוא של נקודת הישוב.

ה. המבנה. — מבנה של כיתת-מחץ; מפקד-כיתה ועוד 4 קלעים חמושים ברובה-הסער האבטומטי; 3 אנשים המהוים חולית-פיצוץ; אפשרות הקצאתן של חוליות-פלסים וחוליות-להביר; מתן מכשירי אלחוט בידי יחידות-המשנה הקדמיות ביותר. חוליות-סבלים מרובות חיוניות לשם הספקתה המתמדת, די-צרכה, של כיתת-המחץ בתחמושת ובאמצעי-פיצוץ.

ו. ציוד. — רימוני-יד בכמות מספקת (לקח מלחמת-העולם השניה מלמד, כי רימוני-יד מעולם לא היו-בנמצא בכמויות מספיקות); רימוני-עשן; אמצעי פיצוץ ותבערה למיניהם; להבירים; רימוני-רובה; «אגרופי שריון», ביחוד בזוקות; אקדחים (הן כנשק-קרב והן ליריית זיקוקי-תאורה).

הקצינים והמשקים חייבים להמנע מהתבלט שכן מהוים הם מטרה חביבה ביותר לצלפי האויב.

ז. התקפה על ערים בינוניות וגדולות

יש להמנע מהתקפות על ערים גדולות-יותר, אלא אם כן מצויים לכך נימוקים המחייבים זאת. התקפות מעין אלה גוזלות זמן, מבזבזות ציוד, מובלות את כוחותיך, וגורמות למספר אבידות גבוה מן המידה הרגילה (מאדריד 1936, שאנחאי 1937, סטלינגרד 1942, ברסלאו 1945, סיאול 1950). על ערים בינוניות וגדולות יש לכפות את הכניעה, במידת האפשר, באמצעות כיתור והפצצה (ורשה 1939). אולם דבריי-מיה

האחרונים של המלחמה מלמדים כי תביעות אופרטיביות (כגון כיבוש מיצרים, קאסינו), או התערבות המדיניות הגבוהה בניהול המלחמה (כיבוש ערי-בירה מתוך נימוקי פרסטיג'ה, כגון סיאול), מביאות שוב ושוב לידי התקפות על ערים גדולות יותר.

א. עיקרי הנהגת-הכוחות. — לכתר את העיר ולחסמה, להזעיק כוחות חזקים למצב של כוננות. להמנע מהריסות מקיפות על-ידי הארטילריה וחיל-האוויר, שכן יש בהן כדי להקל על ההגנה ליריב ולהקשות על התקדמותם של כוחותינו. אנו, יש לנהל את ההתקפה לאט ובאורח מיתודי; בכל התנאים יש לערוב לתיאום ולקשר כלפי העורף, שכן יחידות-משנה לחומות-בערים אשר הוקפצו-קדימה צפויות לכך שינתקו וימחו.

תותח-הסער הנם אגרופו המשווין של חיל-הרגלים. הם לוחמים נגד נקודות-משען מבוצרות-היטב, בניינים הבנויים במבודד והמוגנים בעקשנות, מרתפים ובלטות-בתים; שחוקו עד שנעשו מעין בונקרים; כיפות-שריון; (למשל, טנקים שחופרו בהצטלבויות חולשות); עמדות בעלות חרכי-יריה, שהותקנו בככרות או בגנים; טנקים המגיחים במפתיע מתוך רחובות-צדדיים ופתחי-חצרות; כלי-נשק כבדים שהוצבו חזיתית ברחובות.

טנקים מצוידים בלהב-יורים — שהודות ליכולת-פעולתם במעגל של 360° הנם בעלי גמישות-הפעלה גבוהה — שוברים כל התנגדות מטוח קצר.

תותחים נגד-מטוסים קלים (אבטומטיים, בני 20 מ"מ ו-37 מ"מ) חוסמים רחובות צדדיים, נלחמים נגד קיני-צלפים שעל הגגות, והודפים התקפותיהם של מטוסים מנמיכי-טווח לאורכם של רחובות המשמשים צירים להתקפה.

מפציצי-קרב ומפציצים פועלים נגד מטרות-נקודה (כגון בתי נתיבות, מפעלי-חרושת, מבני בטון חזקים, וכיו"ב).

מטוסי-סער ומטוסי-קרב תוקפים גייסות אויב בתנועה, ריכוזי-אויב ומתרחמים, שבכל שטח העיר כולו.

את טריזי-המבקע יש להפעיל לא נגד רובעי-המגורים של הפועלים, אשר המעבר דרכם צפוי לקשיים מיוחדים מחמת צפיפות הבתים והאוכלוסיה, ובגלל הסיכוי הרב יותר לטפח עמידה קנאית בקרב התושבים, אלא דוקא ברובעי-החוליות

(1) הביטוי הגרמני 'שחורגם כאן', 'בליטות-בתים', מתכוון לאותם חדרים שבחלקם מתבלטים, במעין קשת, מחזית, הבנין (באנגלית — Bay-Window). בליטה כזאת, משחוקה וחלונותיה נסגרו בשקי חול, שרק חרכי-יריה הושארו ביניהם. מאפשרת תצפית ומתן אש לאורכו של הרחוב ללא הסתכנות הכרוכה בהוצאת ראש וידים מתוך חלון או פתח. — המער.

(2) המונח 'כיפות שריון' פירושו כרגיל מעין גג-שריון מעוגל, מעל לכלי יריה (תותח או כלי-אבטומטי) בתוך עמדת קבע; לרוב — מסתובב, או, לפחות, בעל יכולת צידוד.

ובגושי-הדירות המרווחים-יותר, של השכבות האמידות, אשר בהם יש ערובה להתקדמות טובה יותר.

את טריזי-המבקע יש לתקוע בעת-ובעונה אחת לאורכם של כמה עורקי-רחוב. לכך יש לבחור, במידת האפשר, ברחובות רחבים, שאפשר יהיה לעבור בהם אף לאחר מקרי מפולת של בתים, ואשר מניחים מספר אפשרויות תנועה.

התמורות במצבי-הקרב משני צדיו של ציר-ההתקפה אסור כי יביאו את הגייסות לידי סטיה מן הכיוון המקורי שלהם.

כדי להבטיח התמצאות מדוקדקת יש לצייד את הפלוגות בטפסים של תכנית העיר (לפי תרשימים אלה חייבים להתבצע אף מתן-הפקודות וקביעתם של יעדי-ההתקפה). יש לשים לב לתמורות העשויות לחול בתמונת העיר כתוצאה מהרעשות קודמות. אין להגביל ללא צורך את יוזמתו של הפיקוד-הנמוך (פלוגות ומחלקות).

ב. הפריצה פנימה. — את חלקיה הבולטים-החוצה של נקודת הישוב יש לשחק ע"י הארטילריה ולסנור ע"י עשן, כדי למנוע איגופים. כלי-הנשק הכבדים של הרגלים יפקחו עינם כלפי פאת-העיר החזיתית, כלי-הנשק הכבדים שטוחי-המסלול שבסיפוח (כגון תותח-סער, תותחים נגד-טנקים, תותחים ג"מ קלים), יסייעו בהתקדמותם של הרגלים ויפרצו בפניהם פירצה לשם ההבקעה-פנימה. יש לשים לב במיוחד לאפשרות של קיום עמדות-שדה קדומניות (עמדות-חרש של המגינים). יש לשחק באש חצרות-חזה בודדות שבקרבת העיר וכן בניינים אחרים שבשטח הפתוח אשר לפני פאת העיר.

ג. טקטיקת קרבות רחוב. — כיתת-המחץ מתקדמת בשתי שורות עורפיות מרווחות מאוד, משני צדי הרחוב, לאורכם של קירות הבתים. תוך כדי התקדמותה חייבת כל אחת משתי השורות לצפות בעין פקוחה כלפי צד הרחוב שמולה. תשומת-לב מיוחדת מצריכים: חלונות; אשנבי-מרתף (כשהם נמצאים מתחת למעלות הכניסה!); פרחות בקירות, שנתהוו כתוצאה מהרעשה; חרכי-יריה המוסוים תכופות ברובת-חבולה ע"י ניצול הצל המושלף ע"י כרכובים וקישוטים אחרים; גוזזטראות; חדרים הבולטים בצורת חצי מעגל³, המבוצרים תכופות כעמדות-קרב בשביל כלי-נשק כבדים, ואשר מתוכם מתאפשרת פעולה בקשת רחבה, כמו מתוך 'בסטיון', היא מצודה המתבלטת מחומת-המעגל של מבצר מסורתי; הגגות, על חלונות-הגג, ארובות-העשן, והבליטות שבהם. כדי למנוע עומס מופרז מן הצופים, רצויה חלוקה משולשת של העצמים המחייבים תצפית. אחד הצופה אל הגגות, השני אל חזיתות-הבתים, השלישי אל אשנבי המרתף (יש הכרח כי חלוקת התפקידים המפורטת לאנשי כיתת-המחץ תיעשה ע"י מפקדי-הכיתות עוד לפני היציאה להבקעת הישוב לעומק.

(3) ראה הערה 1 בעמוד 24.

לאחר שהושגה כבר הפריצה-פנימה לתוכו). יש לנהוג זהירות לגבי גנים, כיכרות פתוחות ופרקים. שכן לעתים קרובות מתקנים אותם לשמש כעמדות שדה.

אם מבחינים התוקפים בפתח-כניסה ובגישות אל רשת הביוב, או אל ערוצי נחלים שכוסו והפכו תת-קרקעיים, במקלטי הג"א או בפירי-מנהרה, של הרכבת התחתית — חייבות יחידות-המשנה הנעות בעקבותיהם לאבטח אותם, כדי למנוע הפתעות בעורף בשלב מאוחר יותר. ה"חביות" של עמודי-המודעות עלולות להתגלות כעמדות קרב מוסוות, או כמחסה על כניסה לרשת הביוב.

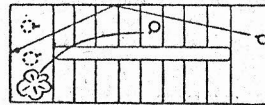
תותח-סער וטנקים מצויים בלהבירות נעים במרחק-מה מאחורי כיתות-המחץ. עקרון הוא, כי יש לאבטחם בפני התקפה-מקורב. (והרי אורח "מאולתר" של אבטחה-מקורב, אשר נתגלה כתכליתי במהלך המלחמה: בחרטום הטנק ובירכתיו, וכן בצדדיו, היו מחברים, בכל אחד מהנ"ל, מוקש-נגד-אדם. אם הסתערו חוליות התוקפים-מקורב — מיד היו האנשים שבתוך הטנק מפוצצים את המוקשים באמצעות פתיל-בטחון. פעולת הרסיסים סביב הטנק היתה קטלנית! אפשרות נוספת לאבטחה-מקורב: במרחק-מה אחרי הטנק נעה חולית אבטחה בת 3 אנשים, חמושים ברובי סער. הם נעים, מדורגים, ברוחים של כ-30 מטר לימין ולשמאל. משהתקרבה חולית תוקפים-מקורב (נגד-טנקית) — מיד פותחים המאבטחים באש צולבת אל הטנק מכמה כיוונים. פעולתם של נתירי הכדורים ונתזיהם, בהרתעם משריון הרכב, מאלצת את כל הנמצא בקרבתו לבקש מיד מחפה. יש להקפיד כי חולית האבטחה תשאר במרחק נכבד מתותח-הסער, שכן הוכח בנסיון שאלה מושכים על עצמם אש מכל כלי-הנשק).

בהיות ההתנגדות חזקה וממושכת, יש להטיל מיד מסך עשן על הרחוב, בעוד כיתות-המחץ מבקיעות אל תוך הבתים, אגב פריצת דלתות או פיצוצן (על-ידי תליית רימוני-יד ומטעני-נפץ בידיות הדלתות). (במקרים יוצאים מן הכלל, בהם נמנעת הכניסה לבתים בשל דלקות, או זיהום בורחן או בחומרי תרעלה, מתקדמות כיתות-המחץ ברחובות קטע-אחר-קטע, אגב הטלת מסכי-עשן, משהוטל מסך העשן, אין להסתער מיד, כי אם להמתין עד אשר יכלה האויב כמות תחמושת רבה ככל האפשר, כשהוא יורה לתוך רצועת העשן המעצבנת אותו. נתירי קלעים ונתזיהם, הנגרמים על-ידי "ריסוס" מרצפת הרחוב וקירות הבתים בזוית פגיעה חדה מכלים-אבטומטיים קלים, מגבירים את עצמת פעולתה של אשך אתה ומאלצים את האויב לתפוס מחפה). לאחר הכניסה לבתים — יש להציב זקיפים במדרגות-המרתף וביציאות שבעורף הבית. יש לתפוס את הבתים עד לקומתם העליונה. בעת הלחימה במדרגות — לרסס את הקירות בתת-מקלעים, בזוית של 45° , כדי להשיג נתירת קלעים; יש להטיל את הרימונים לתוך משטח-המדרגות שמעליך כבכף-הקלע. יש לנהוג זהירות בפני

(4) פיר — חפירה שנכרתה אנכית לעומק.

רימונים המתגלגלים לקראתך! (ראה מרשם מס' 2). אל תקרב אל הדלתות מן החזית, כי אם מן הצד, בחיפוי הקיר. אין לפתוח את הדלתות כשהיד מחזיקה בידית, כי אם להדפן פנימה באמצעות מוטות ארוכים, כי תכופות ממוקשות הן ע"י מטעני-חומר-נפץ. יש לנהוג זהירות בפני קרשי רצפה ומדרגות הנראים כרופפים; אפשר שהללו מותקנים להפעלתם — מעשה-מנוף — של מוקשי-יד. מאותה סיבה עצמה יש להרים את מעטי-הרצפה השונים (מרבדים, שטיחי-לינוליאום, וכיו"ב) בטרם תדרוך עליהם. לפני חיפוש ופשפוש בפינות חשוכות — כוכים, פרוזדורים צרים, וכיו"ב — יש להטיל לתוכם רימוני-יד או צרורות אש.

את האוכלוסים שנשארו בדיירות יש לאסוף ולפנות, יחד עם פצועיך שלך. אנשיך הפצועים-קל נוטלים לידם את תפקיד המשמר על השירה. באזרחים מזוינים יש לנהוג ללא-רחם.

תרשים מס' 2.

מתוך הבתים הכבושים יש לכונן חיפוי-אש בשביל יחידות-המשנה הממשיכות להתקדם ברחובות (כלי-נשק כבדים, תותח-סער). את היריב שהתבצר בבתים-שממול יש להצמיד באמצעות האש, כדי לסייע להתקדמותן של כיתות-המחץ השכנות. עם זאת אין להיראות בסמוך לחלונות — כי אם לירות מעומקו של החדר, שם לא יבחינו בכך!

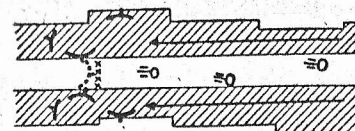
בניינים-אחוריים וחצרות-אחוריות — יש לצפות אליהם ולאבטחם מן הקומות הגבוהות (אין להכנס לתוכם, לפי שהם חביבים על האויב לערוך בהם מלכודות). לנוכח אש-אויב חזקה, ממושכת ומתמידה יש לבצע את מלאכת-ההתקדמות בתוך שורות הבתים, מבית אל בית, ע"י פיצוץ קירות-הבתים החוצצים. כיתות-המחץ "מכרסמות" להן נתיב דרך הדיטות העליונות ועליות-הגג ומשתלטות מלמעלה על הבתים שנפרצו (פיצוצם של הקירות-החוצצים העליונים קל יותר מאשר שבירת יסודותיהם, החוזקים יותר, שעל האדמה עצמה; ולא זו בלבד, אלא שהפריצה מלמעלה למטה מפתיעה את האויב, שכן אבטחתו למעלה לרוב חלשה יותר). ההספקה, שיגור רצים, והתקנת קשרי טלפון עד לנקודת-ההתקדמות נעשים עתה דרך "מחילות נמלים", אשר זה אך נוצרו. באותה דרך נעשה גם פינוי הפצועים והשבויים.

בלחמה-מקורב, מחדר אל חדר, שולטים רימוני-היד והתת-מקלעים. השפעה נפשית חזקה נודעת ליריות מאקדחי-זיקוקין בתוך חדרים סגורים, וילונות, מיטות, רהיטים ושטיחים, אם הם בוערים, מעשנים או דועכים — יש לכבותם; דלקות

בחדרים שבעורפה של כיתת-המחץ משבשים את ההספקה ואת הקשר (לפיכך מוגבלת גם הפעלתם של להבירים בתוך הבתים).

אין לבזבז זמן בחיפוש-ביזה! בארונות ובארגזים ממילא הוטמנו בודאי מטעני נפץ! יש לנהוג זהירות במי-שתיה, שכן נקל הוא להרעיל תחנות-סינון-מים אשר בערים הגדולות. בניינים חולשים (כגון בתי-פינה אשר בהצטלבויות-הרחוב החשובות, וכ"ו"ב) — יש להכשירים להגנה העצמית.

יש להבטיח את הקשר עם יחידות-המשנה הנעות ברחובות באמצעות אות בולט, הנמשך קטע-זמן פחות-אדיר, ניכר, ושאינו האויב עשוי לחקותו (אותות-תאורה אינם מתאימים לתכלית זו. במסע המלחמה ברוסיה נהגו הכוחות הסובייטים, כלאימת שהבחינו כי היריב פועל לפי סימני-תאורה — זיקוקים — מסויימים, לירות, ללא-אבחנה, את כל אותות התאורה שבידיהם על-מנת להטעותו. כן מוגבל השימוש בפאנאלים⁵ ובאמצעי-ציון דומים, אשר מדי פעם יש להחזירם פנימה לבנין לאחר שהוצגו, אם יקרה כי האיש שהופקד על הצגתם-החוצה והחזרתם-פנימה ייהרג, או

מקרא

⚡ — תותח נ"מ קל
— א — כתת-דובאים בעמדה

תרשים מס' 3.

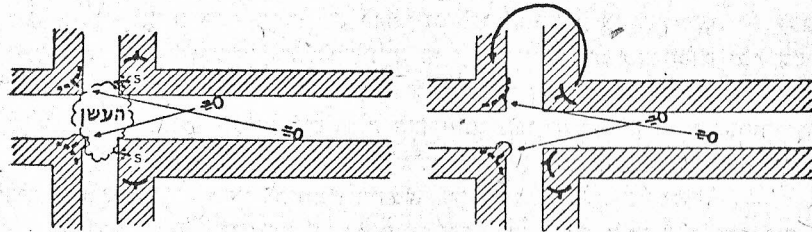
יפצע קשות — כי אז, בתנאי התקפה מתקדמת, מושלכים הם לרוב במקום והופכים לגורמי אנדרלמוסיה. לא פעם מביא הדבר לידי מתן-אש על יחידות-המשנה הקדומניות שלך אתה. לתכלית האמורה מתאים יותר, איפוא, אות, שמשך פעולתו רב יותר, שהנו כבה-מאליו, ושאינו האויב עלול לחקותו — בדומה ל"רימון-עשן כתום" אשר שימש לקישור עם מטוסים, שהפיץ עשן כתום בולט-לעין במשך שלוש דקות ודעך מאליו לאחר-מכן. אם נשים אותו על אדן החלון, תראינה אותו יחידות-המשנה הנעות לאורך הרחוב באופן ברור למדי, במשך-זמן מספיק. על-ידי כך ניתן להמנע מהקפצתם היתרה קדימה של תותחי-הסער, הרגישים במיוחד לסיכונים שבלחמה-מקרוב האויבת.

(5) פאנאל — כרגיל בד (או קרטון, או נייר עבה, וכ"ו"ב) בצבע מסויים, הנתון על מסגרת בעלת צורה מסויימת (ריבוע, עיגול, מעויין וכ"ו"ב) והוא משמש למתן אותות מוסכמים על ידי יחידות-רגלים קדומניות, לזיהוי עצמי או לקשר דחוף כלפי יחידות שבעורף או כלפי מטוסים — המער.

פלגות-פלסים נעות בעקבות יחידות-המשנה הקדומניות לשם סילוק המתרסים והמיקושים. כיתות-המחץ מקיפות את מחסומי-הרחוב שבתוך שורות הבתים ומבערות אותם באש מן העורף (ראה מרשם מס' 3). הפלסים מפוצצים את המכשולים והורסים אותם, כשהם יורים בתותחי הטנקים או בתותחי-הסער. מחסומים קלים יותר יפורקו ויסולקו באמצעות כבל הנתון על תוף מכני מסתובב, לפי שדרך זו מונעת אבדות ממוקשים או ממטעני-נפץ.

כיבושן של הצטלבויות-רחוב חולשות מצריך אורחי פעולה מיוחדים, שכן הנסיון מלמד כי בתי-פינה הנם מבוזרים-היטב, וכן משום שיחידתך המבצעת את הפעולה אינה נהנית ממחפה הבתים בשעת חצייתם של רחובות שהנם ניצבים לציר-ההתקדמות.

והרי אורח-פעולה אופייני להשתלטות על צומת-הרחובות: במקביל להטלתו של מסך עשן, מתחילים תותחי-הסער, מעומקן של הרחוב בו מתנהלת ההתקפה, להטית אש אל חזיתותיהם של בתי-הפינה שממול, בעוד נשק-הרגלים הכבד (תותחים נ"מ קלים, מקלעים בינוניים) "מרסס" את הדיוטות העליונות ואת הגגות (את כלי

תרשים מס' 4.

תרשים מס' 5.

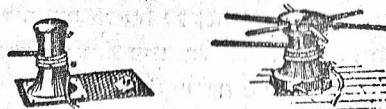
מקרא

⚡ — תותח נ"מ קל
— א — כתת-דובאים בעמדה
+ s — מק"ב
— א — מסך-עשן

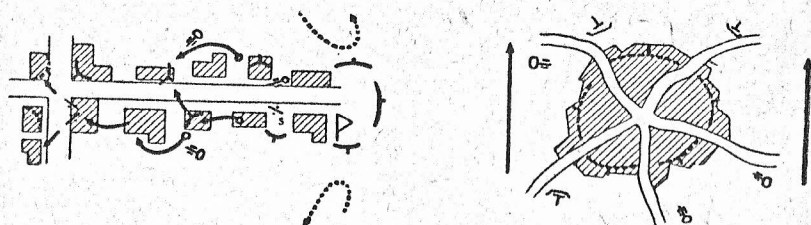
הנשק יש להציב, לכוון ולטווח עוד לפני הטלת העשן! בחיפוי-אש-ועשן זה מגיעות כיתות-המחץ, אגב זניקה מרוכזת, עד אל בית-הפינה אשר בעבר-ההוא וחודרות לתוכם (ראה מרשם מס' 4).

דרך נוספת לכיבושם של בתי-פינה שהגנתם עיקשת היא לפיתה, נוסח-עקירה.

(6)

ג. ההבקעה לעומקה של העיירה. — פלגות-הרגלים אינן מפלסות לעצמן דרך תוך-כדי-קרב בתוך הרחובות גופם, כי אם משני עבריו של הרחוב, דרך הבתים, החצרות והגנים. לצורך זה יש להפעיל, בדרך-כלל — הכל לפי המצב — כיתה אחת כלפי כל בית. אין לאבד מן התנופה בתים שהגנתם עיקשת — יש לעקפם ולהבקיע הלאה! את קניי-ההתנגדות שנאגפו, ואת חיילי האויב שנשתתקו והם שבים-ומתעוררים, יש להדביר ע"י יחידות-המשנה הנעות בעקבות התוקפים, בשיתוף עם ארטילריית-הסער. כיוון אבטחת-האגף, שעה שההתקפה מתקדמת על-פני רחובות שהנם ניצבים לציר ההתקפה, אף הוא מתפקידן של יחידות-המשנה הנעות בעקבות התוקפים. לחסימת רחובות-צדדיים אלה משמשים מקלעים-בינוניים, תותחים נ"ט, וכן תותחים נ"מ קלים. משבוצעה הפריצה לתוך העיירה, יש לטלטלם מיד קדימה; הם נעים בעקבות הקרב ה"נובר"-ומתקדם ומופעלים תוך כדי התקדמות-סירוגין (דהיינו: כלייריה אחד תופס עמדה ומאבטח, בעוד האחר מדביק אותו ועובר על פניו, תופש עמדה אף הוא, ומתחיל מאבטח את התקדמותו

תרשים מס 6.

תרשים מס 7.

מקרא

⊕ — תותח נ"מ קל ⊖ — מקלע קל ⊙ — מסקדה
⊗ — תותח נ"ט בעמדה ⊕ — כתת-דובאים בעמדה

של רעהו). את מוצב-הפיקוד-הגדודי יש לכוון בפאת העיירה, במקום הפריצה לשעבר. שם תמצאנה גם נקודות-האיסוף לפצועים, לשבויים ולאזרחים (ככל האפשר — בחצרות או בגנים, בחיפוי בפני תצפית). לאבטחת מוצב-הפיקוד ונקודות-האיסוף מקימות העתודות השמורות מערך-הגנה "קיפודי", שעיקר תפקידו להדוף התקפות-נגד הבאות מעבר שטחים שמחוץ לעיירה (ראה מרשם מס' 7).

ד. הלחימה מבית-אל-בית. — תוך כדי שינויים הכרחיים, חלים גם כאן תנאים של לחימה מבית-אל-בית כפי שהם קיימים בערים גדולות ובינוניות; אולם נוסף על כך, מצויים גם הקיום המיוחדים הבאים; בישובי-פרוות כאלה יש להמנע מלחימה בתוך הבתים עצמם — ותחת זאת יש להשמיד את היריב על-ידי פגיעה מן החוץ

המבוצעת מן העורף. את הבתים שנכבשו יש לסמן באופן בולט בשביל יחידות המשנה הנעות בעקבותיהן, אם על-ידי פתיחת דלתות וחלונות, או על-ידי תליית סדינים, וילונות וכד' בחוץ (בקרבות על ברסלאו, בפברואר 1945, הציתו הגייסות הסובייטים את בתי-הפינה באמצעות תחמושת-תבערה, משנאלצו המגינים לעזוב את הבתים בשל דלקות אלה, התקיפום כיתות-מחץ חזקות, מצוידות במכשירי כיבוי-אש, כבשו את הבתים והתבססו בהם, ומשם המשיכו "לכרסם" להם דרך להתקפה). עם סיומו של כל שלב ושלב במהלכו של הקרב יש לערוך את הגייסות מחדש. עם רדת הלילה יש להפסיק את ההתקפה, כדי למנוע אבידות ללא הכרח. יש לסדר מחדש את היחידות, להשלים את ההספקה את האבטח את אשר, כבר נכבש בפני אפתעות. יש לקיים פעילות של פלגות-המחץ; עליהן להטריד את היריב, למרוט את עצביו, ולהשתלט על עמדות-מוצא נוחות בשביל חידוש הקרב למחרת, לכשיאיר האור עד כדי אפשרות של כיוון וירי.

ד. היחידות העורפיות. — על הפלגות-לפני-חורבות לנקות את הרחובות כדי שאפשר יהיה לעבור בהם. יש להיות ערים במיוחד לקראת האפשרות שמא מצויים במקום אנשי אויב אשר נותרו שם לאחר נסיגתו ונתחבאו, או שהסתנונו. יש לעבור במכוניות-רם-קול ולשדל את האכלוסים כי יערכו חיפושים במרתפים ובמקלטים, ובמאצעות תעמולה מושפלת לקרוא לאויב להפסיק את ההתנגדות ולעבור לצידו. יש להשתמש באנשים מתאימים מבין האזרחים ומבין הנופלים-אלינו כבמורי-דרך הבקאים בסביבה, לביצוע עקיפות ואיגופים; כן עשויים הם לשמש פלוגות-מחץ בביצוע משימות-מיוחדות, כנוטים בתנועה דרך רשת הביוב, למשל.

היחידות הבאות בעקבות התוקפים חייבות לאבטח את עצמן בכל המסיבות — הן בשעת מטען והן עם כניסתן למשכנות-חניה בתוך העיר — בפני כוחות יריב השבים-ומתעוררים או הצפים-ועולים מחדש. יש להקדיש תשומת-לב מיוחדת לרשת הביוב, לתעלות-המים התת-קרקעיות, למקלטי הג"א ולפירי-המנהרות של הרכבת-התחתית. את פתחי היציאה יש לפוצץ, לסתום, או לחסום בעפר, למקש ולאבטח ע"י מטעני-נפץ! לפנייהם יש להציב צמדי-זקיפים!

העתודות. פלגות-ה"ציידים-מבערים להבטחת העורף" וכיו"ב — מתרכזים ומתחפים ליד נקודות-חולשות, ומתקינים אותן להגנה.

11. התקפות על עיירות

א. עיקרי הנהגת-הכוחות. — בהתקפה מוטב לפסות, ככל האפשר, על עיירות וכפרים ולא לתקפם, כי אם להניחם ליחידות הבאות בעקבותיהן. תותחי-סער, תותחים נגד-טנקים, וכן תותחים נ"מ קלים יתנו צופים אל פאות הישוב, ויחסמו את הרחובות אשר יש בהם כדי לשמש פתחי-גיחה (ראה מרשם מס' 6).

ב. הפריצה-פנימה. — ראה הפריצה בעת קרבות על ערים בינוניות וגדולות.

פנימה, בתים שהכרח הוא לכבשם, יש לפרוץ לתוכם מן העורף, ככל האפשר, ע"י מיוצן או ירי (משמשים לכך "אגרופי-שריון" או בזוקות, מטענים-צרוורים, מטענים-מאולתרים מכל הסוגים, מוקשים וכיו"ב, אשר, במידת האפשר, יש להטמינם ביסודות-הבתים ולחסום באבני מרצפת, כדי להשיג תכליתות מכסימליות עם הפיצוץ ולגרור למפולת גם בחדרי-מרתף). יש להתקרב אל הבתים דרך "שטחים-מתים", ולבקש קירות שמעטים בהם ככל האפשר פתחי החלונות והדלתות, בתים שהתבצרת בתוכם יש "לעשנם" (אל תוך הפרצות שנפרצו, או החלונות, יש-לזרוק כל אמצעי-העשנה, כל חומר מתלקח המצוי במקום, כגון חבילות חציר, קש וכיו"ב, כשהן לחות — כדי להגביר את התהווות העשן; רימוני-הצתה ובקבוקי-תבערה, ממולאים בתערובת-בעירה, זרחן, בנוזל, כוהל, טרפנטין, נאפאלם או דומיהם, כשהם מצויידים במצתי-הקשה או במצתי-מיסכה, או שמבעירים אותם, לאחר שנורקו, באקדחי זיקוקין או בתחמושת תבערה, בשלב מאוחר יותר, יש לשלוח אש בגגות הבתים ובקומות העליונות באמצעות רימוני-רובה-לתבערה ורימוני-יד-לתבערה, אם לא עשתה זאת כבר מקודם הארטילריה שלך באמצעות פגזי-זרחן). מטענים-צרוורים, מוקשים, "אגרופי-שריון" או בזוקות, וכן להבזורים — שוברים, דרך פרצות וחלונות, כל התנגדות בפנים הבתים. אם יש בכונתך לכבוש בתים מבלי שינזקו, ככל האפשר — כי או אין להמנע מלחמימה בתוכם. אף כאן יש לבצע את החדירה על-ידי פריצה מן העורף.

עקרון הוא, כי סביב כל הבתים שנלחמים עליהם יש להציב אבטחה היקפית מחוץ לטוח רימוני-היד, באופן שניתן יהיה — בעת הצורך — להטיח אש ממקומות-מחפה אל החלונות, אל אשנבי-הגג, ואל חרכי-היריה. יש לנהוג זהירות בפני גגות רעפים, שכן מתוכם, על-ידי הרמתה של קבוצת-רעפים זו או אחרת, אפשר לפתוח באש במפתיע.

הסיוע מתוך הבתים הכבושים מוגש באורח תכליתי להתקדמותן של הכיתות השכנות, הנעות-במקביל, ע"י מתן אש אוגפת אל צד-הרחוב שממול. עם התקדם ההתקפה יש להציב צמודי-זיקפים לשם תצפית כלפי הבתים שנשארו מאחוריה; עליהם אף להלחם עצמאית באויב השבוי-מתעורר, לדוח על מקרים של תפיסת עצמים בעורף בידי קבוצות אויב חזקות יותר, ולהתרות ביחידות-המשנה הבאות-מן-העורף. בתים שנתגלו כפגזים מאויב, או שנערך בהם חיפוש — יש לסמנם (למשל: לפתוח חלונות ודלתות, לתלות בחוץ וילונות וסדינים, לציינם בכתובות צבע או גיר, וכיו"ב).

בקיני-התנגדות יש להלחם באופן תכליתי מבחוץ, באמצעות הטלת רימוני-יד אל תוך החלונות; אגרופי-שריון או בזוקות; סילוני אש; רימוני-רובה; ירי באקדחי-זיקוקין ובנשק-אבטומטי; ירי ישיר אל חלונות ופרצות במרגמה, שהוסמכה אל משענת בזוית גבוהה.

את הצלפים יש להפעיל נגד מטרות-נקודה, מוצבי-קרב שהותקנו יסודית יש להדביר באמצעות נשק-רגלים כבד, תותחי-סער, וכן ע"י טנקים-נושאי-להבזורים, המתאימים לכך במיוחד.

ערמות של חציר, מזבלות, עצים ערוכים במרוכז, סלק ותפוחי-אדמה מוערי-זיכרון — אין להעלים מהם עין; תכופות מתחבאים בהם צלפים, או מקלענים, ב"עמדות חרש". על כן: הפל מערמי הקרשים, הצת את ערמות הקש או החציר, או — אם לחים הם — פזר אותם, תקע דרכם מוטות וכידונים. יש להשגיח על מערמי ירקות, להטיל רימוני-יד לתוך מרתפי תפוחי-אדמה, לפוצץ כניסות. גדרות קרשים אטומים — לראיה — יש ל"רסס" בנשק אבטומטי.

ה. התקפות לילה על ישובים. — התקפות לילה על ישובים קשות הן עד-מאד, שכן עם הכניסה לישוב מאבד המפקד, כפי שהוכח בנסיון, תוך זמן קצר ביותר את השליטה על הכיתה. סידורים חזותיים (אופטיים) למתן פקודות, אינם בני שימוש כאן; סידורים שמיעתיים (אקוסטיים) — בטלים כאן במידה מרובה, בשל שאון-הקרב שכאן הנו נמרץ ביותר. התמצאותו העדיפה של המגן בשטח מעניקה לו יתרונות בלתי-מפוקפקים. מאידך גיסא, מתגלות בפני התוקף, הפועל בחיפוי החשכה, אפשרויות נוחות לגישה ולפריצה.

לפיכך, יש לערוך ולכוון את התקפות הלילה במידת האפשר תוך כדי שיקול-זמנים מדוקדק ביותר, באופן שהגישה והפריצה תבוצענה נוסח-התנפלות-פתע, בדומיה מוחלטת וכשעדיין שוררת חשכה; ואילו הקרב מבית-אל-בית בתוך הישוב — יבוצע עם האר האור.

ו. הצעדים לאחר כיבוש נקודת-הישוב. — לאחר כיבוש נקודת-הישוב אין לשכן בה גייסות, מחמת החשש מפני אש-תגמול והפצצות אויב. העתודות ושדרות האספקה המתקדמות בעקבות כוחותיך ינועו דרך שטחים שמחוץ לישוב. נחוץ לישוב (הרחק מפאתו) יש לכוון אבטחות מספיקות, להדיפת התקפות-נגד.

הצעדים הנוספים שיש לנקוט בישוב שנכבש הנם מתפקידן של מפקדות-עיר שיש להפקידן על ישובים כאלה (בין תפקידיהן: מפקד התושבים, איסוף כלי-נשק והתחמושת הפזורה, וכיו"ב).

כיצד היית עושה זאת אתה?

מאת לויטננט ר. יונ'ם, צבא ארצות-הברית

מצב 1.

אתה מפקד מחלקה רובאית, המתכנן התקפה על "גבעה 300". האויב תפש עמדות ארעיות על הגבעה בעלת המדרון המתון והארוך. אתה מחליט לתקוף מן האגף השמאלי, דרך ואדי מחופה ויעור (ראה מרשם 1). קרקע הואדי מרוחק 430 מטרים מעמדות האויב הקרובות ביותר שב"גבעה 300". החורשה מתמשכת כ-70 מטרים במעלה הגבעה, באופן שפאתה של החורשה מרוחקת כ-370 מטרים מעמדות האויב. הקרקע אינה נותנת שום מחסה-מאש או הסתרים ראויים לשמם.

בעיה 1.

היכן תקבע את עמדת ההסתערות שלך? ב-א', ב', או ג'?

מצב 2.

ההסתערות הגיעה עתה עד 70 מטרים מקו הרכס והיא עולה יפה. אתה מפקד כיתת הנשק. שני צוותי המק"בים¹ שלך היו יורים אש מעל-לראש, בתמיכה להסתערות, מ"כ"פה x", המרוחקת כ-370 מטרים מיעד המחלקה (ראה מרשם 2). אתה רואה כי שדה-האש של הצות השמאלי שלך ייחסם ע"י שרשרת המסתערים בעוד 10-15 שניות. המקלע השני שלך (המוצב גבוה יותר) יוכל להוסיף ולירות זמן הרבה יותר ממושך.

בעיה 2.

כמפקד כיתת הנשק, אימתי תעתיק את צותותיך אל היעד, וכיצד?

(1) כאן — מק"בים "קלים", מקוררי האויר. — המער.

מצב 3.

לך, כמפקד המחלקה הרובאית בהסתערות זאת, ניתנה המשימה "לכבוש את 'גבעה 300' ולהמשיך בהסתערות צפונה לפי פקודה".

בעיה 3.

הסתערותך הצליחה וזה עתה אותה לכיתת הרובאים שבמרכז להפסיק את ההסתערות. מה תעשה במשך הדקות הספורות הבאות?

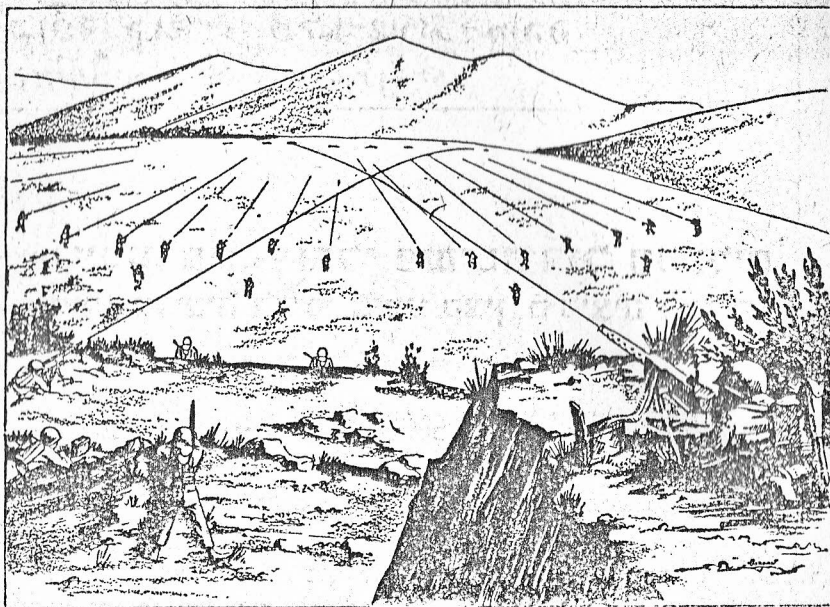
פתרון 1.

בתור עמדת ההסתערות אין לראות כמשובחת אף אחת משתי העמדות בעלות המחסה-מאש או ההסתר (א' או ב'). אתה בוחר בעמדה ג', המרוחקת רק כ-140 מטרים, במורד המדרון, מעמדות האויב — כי ברצונך להתקרב אל האויב ככל שתאפשר לך האש המסייעת הבלתי-ישיירה שלך, מבלי שייגרמו לך אבידות רבות מדי מאשך-אתה. כל סוגי האש האלה (מהוביצרים בני 105 מ"מ, ממרגמות בנות 4.2 אינץ', בנות 81 מ"מ, ו-60 מ"מ) מוסיפים להלום ביעד ולשתק את אש האויב עד תחילת ההסתערות. או מוצאים הם מפעולה, בזה אחר זה, שלב-שלב — הקליברים הגדולים תחילה — ונפסקים כליל או מועתקים הצדה מקו ההסתערות המחלקתי. הגסיון מלמדנו כי אפילו ייגרם לך מספר אבידות מן האש של צדך-אתה — הרי יעלה על הפסד זה השכר שבהצמדות מהודקת אל אזור-הפגיעה של האש המסייעת שלך.

מובן כי בבחור ב-ג' — תתכנן בודאי להיערך או במבנה של "ראש-חץ", או במבנה של "שרשרת", בפאת החורשה שבקרבת ב', קודם שתתקדם לעמדה ג'. אכן, על מנת "להצמד אל האש המסייעת שלך", תתחיל למעשה בהסתערותך בעמדה ג'.

עמדה ב' מרוחקת כ-370 מטרים מעמדות האויב הידועות. היא מרוחקת כ-230 מטרים מרדיוס-הנפץ של הסוגים הכבדים ביותר שבאש הבלתי-ישיירה. אילו שימשה עמדה זאת כעמדת ההסתערות, ואש ההסתערות היתה נפתחת ע"י המחלקה בנקודה זאת — היתה ההסתערות ממושכת יתר-על-המידה, השליטה בשרשרת-המתגרים-התוקפים היתה קשה מאוד על-פני מרחק כזה. התוצאה האפשרית — הוצאה מופרזת של תחמושת, ואש פחות-תכליתית מצד המחלקה בתחילת ההסתערות.

עמדה א' מרוחקת כ-430 מטרים מעמדות האויב הידועות. היא פסולה משום אותן הסיבות שפסלו את עמדה ב'. יתר-על-כן, כאן יש לעבר מרחק גדול עוד יותר. לכך נוסף גם הקושי בשליטה, שיתעורר בשעת התנועה במבנה-ההסתערות דרך החורשה.

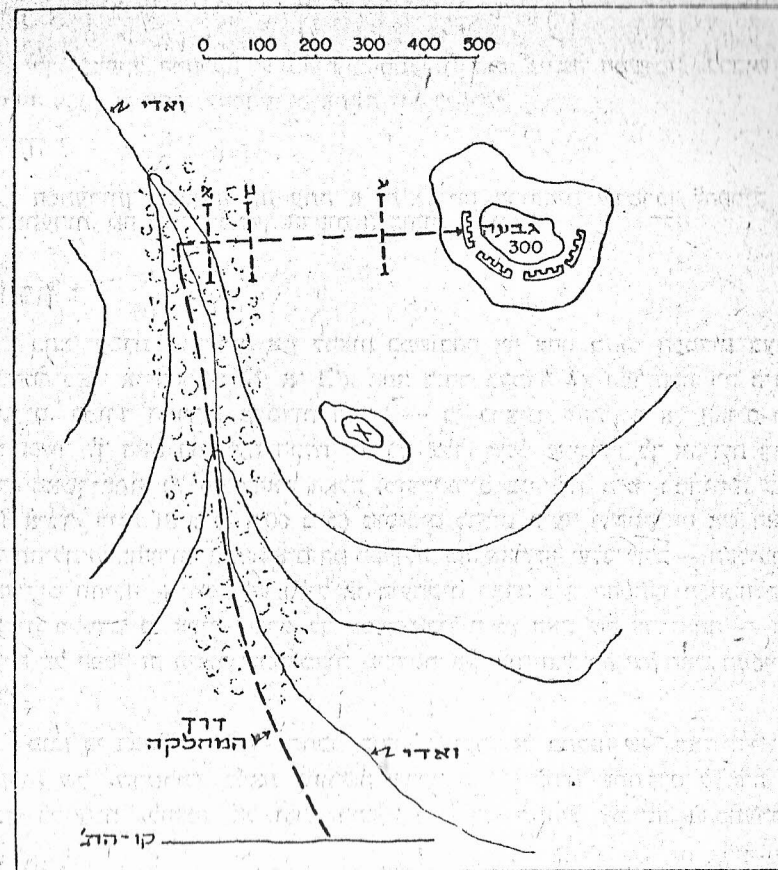

מדרש 2.

לכדת זה עתה. אם יש צורך, אתה משנה ומתקן את תכנית התארגנותך-מחדש והתבססותך. אחר-כך אתה משלים את התבססותך הארעית כך:

1. מציב את הכיתות הרובאיות שלך, ואת כלי-הנשק המחלקתיים והמסופחים, בעמדות הטובות ביותר להדיפת התקפת-נגד, בהתאם להערכת-המצב החדשה שלך.
2. מקשר את אגפך עם כל מחלקה הנמצאת בסמיכות בלתי-אמצעית אליך. את התארגנותך-מחדש אתה מסיים על-ידי:

- א. החלפת מפקדים ואנשי-מפתח שנפגעו.
- ב. פינוי נפגעים ושבוים.
- ג. חלוקה-מחדש של תחמושת.
- ד. מסירת דוח-מצב למפקד הפלוגה.
- ה. פתיחה בסירורים נוספים ותכנון להמשכת ההתקפה, לכשתצווה.

מדרש 1.

פתרון 2.

אתה פוקד על צות-המק"ב השמאלי לחדול מאש (ממש לפני החסם שדה-האש שלו) ומעתיק אותו חיש קדימה. אתה נע עם המקלע הזה, מפקד-הצות של הצות השני יוסיף לירות עד אשר ייחסם שדה-האש שלו, ואחר-כך יעתיק במהירות את עמדתו קדימה.

פתרון 3.

אתה עושה הערכת-מצב מהירה וניתוח מהיר של פני-הקרקע של היעד, אשר

גייסות-מן - ובלי פשיטת-רגל כלכלית צבא-מיליציה בריטי בעיני קצין-מיליציה אמריקאי

מאת קולונל צ'רלס ג'. סטיבנסון, פרקליט-ראשי של "המשמר הלאומי" למדינת ניו-יורק.

מבריטניה הביאו המתיישבים האנגליים לאמריקה את התפיסה המיליציונית של כוחות מקומיים. העומדים לרשות תפקידים ממלכתיים-ארציים — תפיסה אשר נשתמרה עד עצם היום הזה ב"צבא הטריטוריאלי" בבריטניה וב"משמר הלאומי" בארצות-הברית.

אלא ש"המשמר הלאומי", ככוח ממלכתי-ארצי, ותיק מחברו הבריטי; "המשמר הלאומי" זכה בהכרת-מעמד ובתמיכה מלאות של הממשלה המרכזית של ארצות-הברית בחוק שחקק הקונגרס ב-1903, ואילו "הכוח הטריטוריאלי", כפי שהיה שמו מלכתחילה, לא הוקם אלא לאחר ארבע שנים, על-ידי שידוד ארגונים של "המתנדבים", שאף הם התפתחו מגוף אחר — מה"מיליציה".

שתי האומות, הבריטית והאמריקאית, נעו כפי הנדמה צד בצד בפתרון אשר פתרה כל אומה את בעיית "צבא העתודה" שלה במרוצת 50 השנים האחרונות. פרטיהם של הפתרונות הושפעו, אולי, מצורת-הממשל ומנוסח-החיים השונים בשתי האומות, אולם דומה כי המחשבה העומדת מאחורי הפתרונות היתה מאליה זהה והות רבה.

אלא שהבריטים הקדימו אותנו צעד אחד בפתרון בעיית כוח-האדם לעתודתם. צעד זה נעשה בשנת 1950 במסגרת שידודו של "צבא-העתודה" שלהם, אשר היסוד העיקרי בו הוא "הצבא הטריטוריאלי". ה"טיימס" הלונדוני תיאר את "הצבא הטריטוריאלי" החדש כ"מופת חותך של מעוף ותבונה בניהול משק כוחות-האדם". אחת הבחינות העיקריות של ארגון-מחדש זה היתה הפיכתו של "הצבא הטריטוריאלי" מארגון שכולו מתנדבים לארגון שבו נדרשים "אנשי שירות החובה" (אלה שגויסו לשירות פעיל בן שנתיים) לשרת שלוש וחצי שנים, משסיימו את שירותם הפעיל הנ"ל.

(1) כאן ולהלן, הביטוי הבריטי "שירות לאומי" מתורגם "שירות חובה". — המערי.

תכנית דומה העלתה אצלנו על הפרק ב-1950, וטען לה המפקד של "המשמר הלאומי" במדינת ניו-יורק וראש המטה-הכללי של מושל המדינה. עד כה לא זכתה התכנית באישור, ברם, הסיבות שהניעו את הבריטים לקבל את התכנית, כוחן יפה במידה לא פחותה גם בארה"ב.

הפתרון הבריטי לבעיית "הגנה — אך בלי פשיטת רגל כלכלית" הוא: להשען במידה רבה על יחידות עתודה בעלות כושר-קרב מעולה, אשר תבאנה לעזרת הגייסות-המחפים של כוחות-הצבא הפעילים הנושאים במהלומת האויב הראשונה. כנאמר באותו "מוסף הצבא הטריטוריאלי" אשר פרסם ה"טיימס" הלונדוני בשלהי 1952: "קשרי הברירה בהכנת אומה להגנה על עצמה בימים אלה הוא בכך, שמחד גיסא נדרשת רמת כוונות גבוהה, ומאידך גיסא — אין אומה אשר תהא עשויה לחיות במתכונת ימי מלחמה בימי שלום. מחיר ההגנה נתייקר למעלה מכפי שניתן יהיה לממנה, והיקף ההשקעות בכוח-עבודה ובחומרים, לצורך החזקת צבא-ימי-השלום במתכונת-מלחמה, יביא את האומה לידי דלדול רב, אם לא לידי פשיטת-רגל. האופן בו גזרו את הבד כדי לעשות את הבגד ראוי ללבישה, במידת האפשר הוא; יכונן בקביעות מעין "מוצב-קדמי" או גייסות מחפים מאומנים כהלכה ומצוידים יפה, נכונים לכל ללא התראה נוספת, ואילו מאחוריהם — כוחות עתודה אשר ניתן לעשותם ראויים לקרב תוך פרק זמן שיהיה קצר, ככל שראיית-הנולד ותושיה יכולים לקצרו. בו בזמן מקוים להביא כוחות אלה מלכתחילה לידי מצב של נכונות לטול על עצמם תפקידים מסויימים, כגון הגנה נגד-מטוסית, אשר מבחינתם הטקטית נודעת להם חשיבות של שירות-בקר-הראשון. הרי זאת משימה קשה הצפויה תמיד לסבול מליקויים, אלא שלעולם אי אפשר להגיע לשלמות בעניינים אלה.

על אף הקצב המוגבר של המלחמה החדשה, ועל אף המרחקים מהם ניתן להנחית מהלומות אדירות מחץ, לא יהיו שום מטה-כללי בר-דעת לקבוע כי ביצע את מלאכתו, אלא אם כן עשה מראש את ההכנות הדרושות לשם הכנסתם של כוחות העתודה לפעולה בפרץ מלחמה". (ההדגשות של המצטט).

הפילד-מרשל מונטגומרי דרש במפגיע כי שתים או שלוש דיבזיות של "הצבא הטריטוריאלי" תהיינה נכונות לרדת באניות תוך שבוע או עשרה ימים, ובעקבותיהן, תוך חודש או ששה שבועות, משלוח נוסף.

בנאום שנשא בלונדון באוקטובר 1952, אמר הגנרל ב. רידג'וי, שהיה אז המפקד העליון של כוחות מעצמות הברית באירופה, בקשר לתכנית מפקדת-הברית להגנה על אירופה: "בתמיכה ביסוד זה של צבאות השירות הפעיל, הנכון-חמדי, הכרח הוא שיהיו לנו עתודות מהירות-גיוס, מאומנות-היטב ומצוידות יפה. יתר על כן, עתודות אלה, צריך שתצלחנה להטלה-לקרב בהקדם: להקל את הלחץ אשר יוטל ללא ספק על הגייסות-המחפים — ולספק את העומק שבו נוכל להאיט את תנופת

ההסתערות של האויב, ולבסוף לעצרה. עתודות אשר ניתן יהיה להטילן לקרב רק לאחר שנכבשנו, תועלתן קטנה מאוד" (ההדגשה של המצטט).

גיוס מהיר של עתודות מספיקות מהוה בעיה דוחקת לגבי ארצות-הברית, ממש כמו לגבי בריטניה הגדולה ולגבי ארצות ארגון האמנה הצפון-אטלנטית. ברם, לבעיה לא ניתן מענה ברור בארצות-הברית. כוח-האדם המאומן — הדרוש כדי לעשות את "המשמר הלאומי" נכון להטלה לקרב בהתאם ליעודו — אינו ניתן להעברה אבטומטית משירות פעיל אל "המשמר הלאומי", לפי החוק הקיים. בניגוד לחוק המאפשר זאת ב"הצבא הטריטוריאלי".

פירצה זאת במערכות העתודה שלנו חייבת להסתם קודם לכל הפחתה שהיא בכוחותינו הקיימים-ועומדים, או בד-בבד עמה. ד"ר ט. קומפטון, יושב-ראש של "חברת המכון-הטכנולוגי של מאסאצ'וסטס" וחבר "הועדה הארצית לאימון-בטחוני", טען למען "אימון בטחוני ארצי" כאמצעי להקמת עתודת אורחים חזקה המורכבת מצוות-סגל ביחידות, המתמלאות בקביעות על-ידי כוח-אדם צעיר ומאומן. הוא אמר: "כל זמן שלא נשיג עתודה שנוכל לסמוך עליה, נעמוד בפני הסיכוי של המשכה מתמדת לגיוס-ברירה לצבא. (צורת שירות חובה שקויימה ע"י ארה"ב במלח"ע והופעלה שוב בשנים האחרונות — לפיה נשלחים לשירות, לפי מידת הצורך, אנשי קבוצת שנתונים צעירים, תוך התחשבות במדת ההתאמה, מצב משפחתי וגורמים משקיים. ועדות "שירות הברירה", SELECTIVE SERVICE, מכילות אנשי ציבור. תקופת השירות הנהוגה עתה — שנתיים. המער). המוצא הנכון היחידי הוא להתחיל בהעברת חלק הארי של האחריות לשמירת ארצנו מעל שכמם של הכוחות העומדים שלנו אל עתודה מאות-כוחות, מאומנת כהלכה, ובעלת יסוד טוב של כוח-אדם. אין זה בא ללמדנו כי יש ביכולתנו להחזיק מעמד ללא צבא-קבע, צי-קבע וחיל-אוויר-קבע. פירושו של דבר, כי יש ביכולתנו לצמצם במידה רבה את שלושת החילות האלה" (הניו-יורק טיימס מאגאזין, 3 במאי, 1953).

תעודתו של "הצבא הטריטוריאלי"

תעודתו של "הצבא הטריטוריאלי" היא, לספק עתודות-קרב של הקו-הראשון לכוחות הסדירים. הוא מהוה את היסוד של "צבא האומה" הבריטי.

שלושת תפקידי של "הצבא הטריטוריאלי", כפי שהם ניתנים בקיום כלליים ב"מוסף הטיימס" הנ"ל, הן:

1. יהיה אשר יהיה טיב זירת הפעולות שלהם ואופיה, הדיביזיות הטריטוריאליות הן כוחות עתודה של הקו-הראשון, בהתחייבות-שירות בלתי מוגבלת במקרה של שעת חירום לאומית.
2. "הצבא הטריטוריאלי" מספק את מרבית היחידות הדרושות להגנה הנגד-מטוסי.

3. הוא מספק גייסות קורפוס וגייסות ארמיה למיניהם, לשם איוון הרכבם של הכוחות הסדירים — ובמיוחד ארטילריה, חיל-ההנדסה ושירותי ההספקה וההחזקה.

תפקידים אלה זהים לתפקידים המוטלים על "המשמר הלאומי" של ארצות-הברית. ארגונו של "הצבא הטריטוריאלי"

היחידה ה"טריטוריאלית" (מורכבת מ-1) מטה או גרעין-סגל של אנשי שירות-פעיל (מדירים; 2) מתנדבים, הן מבין אלה החייבים בשירות-חובה והן מבין הפטורים ממנו (3) מגויסי שירות-חובה.

ה"טריטוריאליים" אורגנו בתחילה לשם הגנת הארץ בלבד, ולא היו מחוייבים לשרת מעבר לים. מעמדם זה דומה היה למעמד "המשמר הלאומי" האמריקאי בימי המלחמה הספרדית-האמריקאית ולפניה. הן ה"טריטוריאליים" והן "המשמר הלאומי" שלפני שנת 1903, צריכים היו להתנדב לשירות מעבר לים אם רצו לשרת בפועל באותה מלחמה.

במרץ 1939, עת פלשה גרמניה לצ'כוסלובקיה, הגיע "הצבא הטריטוריאלי" למצבה של ימי-מלחמה, ואחר הוכפל⁸. בעת הגיוס בהמשך שנת 1939 כונס "הצבא הטריטוריאלי" במסגרת השירות הפעיל.

ה"טריטוריאליים" מכונים בכינויי יחידות, כמו ב"משמר הלאומי" שלנו. בשנת 1947 חודש קיומו של "הצבא הטריטוריאלי". אחדות מהדיביזיות ה"טריטוריאליות" הנודעות הן הדיביזיה ה-49 (מערב יורקשייר) שכינויה "הדוב הצפוני" (עתה — משורינת); הדיביזיה ה-50 (הנורטומברית) בעלת המוניטין מן "הארמיה-השמניית"; הדיביזיה ה-51 (רמת-סקוטלנד), הכוללת בין השאר את גוזי ה"סיפורת הילנדרס" וה"גורדון הילנדרס"; הדיביזיה ה-53 (הולשית) והדיביזיה ה-56 (הלונדונית) המשורינת, שכינויה "החתול השחור".

בסך הכל יש שבע דיביזיות רגלים, שתי דיביזיות שריון, דיביזיות מוטסים אחת, שתי בריגדות-שריון עצמאיות, שלוש בריגדות רגלים עצמאיות; בריגדות ארטילרית-חופים ויחידות של גייסות-מסייעים מכל החילות והשירותים. נוסף על כך, כשמונים אחוז של היחידות שבפיקוד הנגד-מטוסי של הצבא הבריטי משתייכות ל"צבא הטריטוריאלי". מרבית הרגימנטים של התותחים הנגד-מטוסיים הכבדים ב"צבא הטריטוריאלי" מעורבים הם, כלומר מורכבים מגברים ומנשים, והוא הדין באחדות מן היחידות הנגד-מטוסיות הקלות.

(2) 1898. — המער.

(3) פירושו של דבר- כי בתגובה למעשי הגרמנים גברה מאוד ההתנדבות ל"צבא הטריטוריאלי"; ולאחר שנחמלאו כל היחידות התאפשרה ההחלטה להקמת דיביזיה מקבילה נוספת על כל דיביזיה "טריטוריאלית" קיימת. בענין זה ראה את הסקירה בחוב "בימי מערכות", "הצבא הבריטי לאחר הרפורמות של אביב 1939". — המער.

בסך הכל משרות 10.000 נשים ב"צבא הטריטוריאלי", ולמעלה ממחציתן — ביחידות הנגד-מטוסיות. "מוסף הטיימס" מעיר, כי הן "מיטיבות לקלוט, בעלות כושר הסתגלות ומשמשות חומר-גלמי מצויין לבניית היחידות, ורק מעקש אחד אין להתגבר עליו — המוצר המוגמר הוא בעל משיכה רומנטית הרסנית ממש... והנשואין אוכלים כל חלקה טובה. ולא שהנשואין שמים במוכרז כבלים על רגלי השקודות על מלאכתן, אלא שהביולוגיה, שהנה אידישה-להדהים לדרישות פיקוד התותחים הנגד-מטוסיים, נוהגת ליטול את החוק לידה שלה".

"משמר הארץ" * הוקם מחדש בשנת 1952, וסך של 1.100.000 לירות שטרלינג. נכלל בהערכות התקציב לשנת 1952—1953, לתמיכה ב"משמר הארץ".

בארצות-הברית נדונה בקונגרס הצעת חוק, הנתמכת על-ידי "התאחדות המשמר הלאומי", להאריך את סמכותן של המדינות — שתמה ב-1952 — לקיים, לפחות בצורת גרעינים, את "משמר המדינה".

חובותיו של החייל הטריטוריאלי

החייל הטריטוריאלי מחוייב ב-30 משכי שעה של "תרגול" בשנה. תמורתם רשאי הוא לדרוש הוצאות נסיעה ו"הוצאות כיס" אחרות, או הקצאות. הוא מחוייב במחנה אימונים שנתי בן חמישה-עשר יום, ותמורתו הוא מקבל תשלום והקצאות מלאים. המתנדב זכאי להענקה שנתית בת 12 לירות שטרלינג המשוחררת ממס.

"הצבא הטריטוריאלי" נקרא לשירות מלא רק על-ידי "מנשר מלכותי" המושתת על חוק של הפרלמנט. מחוץ ליוצאים-מן-הכלל אחדים, אין בחוק הבריטי שום הסדר הדומה לזה שבחוק "עתודת הכוחות המזוינים" האמריקאי, המרשה לצוות על "עתודת ההכן". כולל את "המשמר הלאומי" או חלק ממנו, לשרת שירות פעיל בצבא ארה"ב בשעת חירום לאומי, המוכרז על-ידי הנשיא ללא חוק מיוחד מטעם הקונגרס. בבריטניה יכול רק חוק מיוחד של הפרלמנט להביא את "הצבא הטריטוריאלי" לידי שירות פעיל. מניחים כי "הצבא הטריטוריאלי" ייקרא לדגל רק כגוף כולל, ורק בשעת גיוס כללי.

(4) מעין חיל-משמר של המדינות השונות של ארה"ב, המורכב כ"משמר הלאומי" של אותן מדינות בימי שלום מתנדבים, הממשיכים בחייהם האזרחיים ומתייצבים רק בפרקריזמן קצרים של אימונים או בקריאה לתפקיד. ארגונים אלו הוקמו כאשר נקרא "המשמר הלאומי" (הנחשב בכל מדינה של ארה"ב כמעין "צבא פרטי" שלה) אל השירות הפעיל עם צבא ארה"ב — וגשאר "חלל ריק" בצרכי הבטחון המקומיים השוטפים של כל מדינה. — המער.

(5) קורפוס העתודה של הצבא (Army Reserve Corps) של ארה"ב מהווה מעין צבא עתודה שני, המקביל לזה הקיים במסגרת ה"משמר-הלאומי". גם הוא מושתת על יסוד התנדבות, אך אין לו כל זיקה מקומית למדינות, בדומה ל"משמר הלאומי", וחובות אנשיו פחותות כלשהן. הוא מאורגן ביחידות ובעוצבות — ועל הניר הוא ניכר למדי — אלא שמידת ההתנדבות לשורותיו פחותה למעשה בהרבה מזאת שהושגה על-ידי יחידות "המשמר הלאומי". על אף הדמיון שבשם, קיים, איפוא, הבדל בולט בינו לבין "עתודת החירום הבריטית" הנ"ל, אשר כוללת רק יחידות טכניות אחדות ורשימה גדולה של מומחים ובעלי מקצועות מסוגים שונים, אקדמיים ואחרים, שנתייבו על נכונות לשרת בעת חירום. — המער.

"עתודת-הצבא לשעת חירום" מקבילה ל"עתודת-הצבא" שבארה"ב, אלא ש"עתודת הצבא לשעת חירום" הבריטית מורכבת מיחידות המוקמות על בסיס של מקצוע, או של "מומחיות", ואין בה יחידות-לוחמות או יחידות-לוחמות מסייעות. כל היחידות מן הסוג האחרון מצויות ב"צבא הטריטוריאלי". במלחמותיה שאינן מגיעות לדרגת "מלחמה רבת" — כגון מלחמת קוריאה, מאלאיה, וכיוצא בהן — סומכת בריטניה הגדולה על כוחותיה-הסדירים ועל המגויסים, וכן על מספר מצומצם של אנשי "עתודת-הצבא הסדיר", וצבא הקבע, ועל אנשי דרגה א' של "עתודת-הצבא לשעת חירום". מספרם של אלה האחרונים אינו עולה על אלפים אחדים. הם מסכימים לשרת מעבר לים ללא חוק של הפרלמנט, ומקבלים תוספת כסף מיוחדת תמורת השתייכותם לדרגה א'. כיום מונה "עצ"ח" 8300 איש בני כל הדרגות. המצבה הכללית ל"עצ"ח", לפי התכנית, היא 120.000 איש. מספר זה יושג רק כאשר יגיע זרם אנשי שירות-החובה לשורות ה"עצ"ח" וה"צ"ט" * לשיאו.

אשר ל"עתודת הצבא הסדיר", היא מתהווה כתוצאה מכך שכל אלה שנתחילו ל"צבא הבריטי" מתוך התנדבות מתחייבים ב-12 שנות שירות. משסיים אדם את שלוש שנות השירות-הפעיל, מוטל עליו לשרת תשע שנים נוספות ב"עתודת הצבא הסדיר", אלא שבעתודה זאת אין הוא משתייך ליחידה מסוימת, ולרוב אינו מקבל שום אימון, אף כי הוא מקבל תשלום בעד מעמד העתודאי שלו. מהבחינות הנ"ל אינו אלא שם בתיקי הרשימות.

עתודאים אלה מותר לקרוא בשעת חירום לשירות-פעיל ללא פעולה מצד הפרלמנט. מעמדם דומה למעמד "עתודת ההכן", המוטל אצל האמריקאים על יחידים לפי "חוק עתודת המזוינים", אולם "עתודת הצבא הסדיר" הבריטי לא הגיעה ביוני 1952, אלא לכ-12.500 קצינים ולכ-11.500 בד"א בלבד.

בריטניה הגדולה אינה מתכונת לקרוא את אנשי "צבא העתודה" ויחידותיו לשירות פעיל (פרט לאנשי "עצ"ח" דרגה א' ואנשי "עתודת הצבא הסדיר"), אלא אם כן יחליט הפרלמנט על גיוס כללי. כזאת היתה גם התפיסה שמאחורי הסדריו של "חוק ההגנה הלאומית" האמריקאי בענין הגיוס-למלחמה של "המשמר הלאומי" ושל "העתודה המאורגנת" ¹⁰.

חובת השירות הבריטית ברורה ופשוטה. חובה זאת חלה על חמש וחצי שנים —

(6) השימוש הרגיל עד כה במילה "סדיר" (REGULAR) היה השימוש המקובל אצלנו ל"איש שירות קבע". אכן, בזמן האחרון, יש נופגוש בעתונות הבריטית את השימוש ב"סדירים" כהגדרה המקיפה את "חיילי הקבע" ואת אנשי שירות-החובה גסי-יחד — לעומת אנשי "הצבא הטריטוריאלי", שאינם אלא "חיילים אזרחיים". — המער.

(7) דהיינו, חיילי קבע לשעבר, למשך 9 שנים לאחר תום שירותם הפעיל. — המער.

(8) "עצ"ח" — "עתודת הצבא לשעת חירום".

(9) "צ"ט" — "צבא טריטוריאלי".

(10) הכונה לאותו "קורפוס העתודה של הצבא", שעליו דובר בהערה מס' 5, בתוספת אנשי יחידות לאימון קציני עתודה (R.O.T.C.) שבאוניברסיטאות, וכדומה, — המער.

שנתיים בשירות פעיל ושלוש וחצי שנים ב"צ"ט או ב"עצ"ח". במשך תקופה זאת של שלוש וחצי השנים תלויה קריאה-מחדש לשירות-פעיל של מקצת מאנשי "צבא העתודה", או של כולם, בקבלת חוק מתאים עליידי הפרלמנט — פרט למספרים המצומצמים של דרגה א' ושל "עצ"ח", המקבלים תוספת כספית תמורת האפשרות לקראם קריאה נוספת לשירות. לאחר סיימו את שירותו ב"צ"ט אין מוטלות על האיש שום חובות עתודה.

אנשי "שירות-חובה" של "שירות לאומי" — ב"צבא הטריטוריאלי"
התכנית לאלץ אנשי "שירות-חובה" לשרת שלוש וחצי שנים ב"צבא הטריטוריאלי" נתאשרה בשנת 1950. התחילות ל"צבא הטריטוריאלי" מתוך התנדבות לא עלתה יפה. גם כיום עודנה נמשכת בעצלתיים. סבורים כי בעיית כוח-האדם של "הצבא הטריטוריאלי" תבוא על פתרונה עם קליטת אנשי "שירות-החובה", המסיימים את שירותם בצבא הפעיל ב-1954.

היסוד המתנדב עדיין לא נשטף וטושטש כליל. "הגם שאין הוא גדול כפי שקיוו בתחילה, הרי הוא ניכר וערכו רב. יש לשמור עליו כעל נכס יקר" — כדברי "מוסף הטיימס". "המשמר הלאומי" האמריקאי יסכים לדברים אלה בכל לבו. את המתנדבים יבקשו בבריטניה בקרב אלה אשר כבר סיימו את כל תקופת שירותם ב"צבא הטריטוריאלי", שנפלה בחלקם כחובה.

מעטים הם הבאים היום לשורות היחידות "הטריטוריאליות" ללא אימון קודם. במהרה יחלפו הימים בהם קיבל החייל ה"טריטוריאלי" את אימונו אך ורק ב"צבא הטריטוריאלי". עת שהיה זה מתפקידו של צבא זה להרביץ בטירון את ראשית התורה הצבאית.

תפקידה של יחידה "טריטוריאלית" עכשיו ובעתיד, לפי "מוסף הטיימס", הוא "לקיים את ידיעותיו של איש 'שירות החובה' רעננות ועדכנות; ובמקרים רבים — לשמור עליהן או לקדמן, כדי שיוכלו אנשים אלה לרכוש לעצמם מקצועות צבאיים נוספים או להיהפך למש"קים". כל זה דורש כי יוקדש פחות זמן למה שמתואר כ"אימון צבאי כללי", ויותר זמן לאימון טכני ולאמון קיבוצי. מבחינות רבות "הצבא הטריטוריאלי" דהיום מוכשר לתפקידו הרבה יותר משהיה לפני המלחמה.

לדוגמה, לבטליון אחד של ה"טריטוריאליים" (שש פלוגות) היו בשנת 1952 1,100 איש במחנה-אימונים. שש מאות מהם היו עתודאי "ז'. אלה הם ותקי מלחמת-העולם השניה, אשר נדרשו כהוראת-שעה — שבוטלה בינתיים — לעשות שבועיים במחנה-אימונים עם יחידות של הצבא ה"טריטוריאלי" ועם יחידות "עצ"ח". שאר אנשי הבטליון היו מתנדבים ו"אנשי שירות חובה".

ביומו האחרון של המחנה, העלה הפיקוד של הבטליון את מסקנותיו בכתב. והן פורסמו ב"מוסף הטיימס". ואלה הדברים: "באנשי שירות-החובה" לא ניכרה

נטיה להתחמק מאותן חובות-שירות עצמן, עליהן היו רובם מוכנים לפתוח בן-רגע בריטון קולני. תכנית השירות-הלאומי, הגם שהיא תופסת את-המרובה וביצועה מורכב, הצליחה, כמעט באפס זמן, ליצור, צבא עתודה ניכר, בעל איכות שאין להכחישה".

עתה נעשה מאמץ נמרץ להניע את "אנשי שירות-החובה" כי יירשמו מראש כמתנדבים, מתוך תקוה כי עם תום תקופת "שירות-החובה" ב"צבא הטריטוריאלי" המוטלת עליהם בתוקף "חוק השירות הלאומי", אמנם יקבלו על עצמם התחייבות-מרוצון להמשיך בהשתייכותם ל"צבא הטריטוריאלי". בשטח זה יש ליחידות "הצבא הטריטוריאלי" נסיון מגוון. יש בהן כאלה שאחזו "אנשי-שירות-החובה" שבהן, שנרשמו כמתנדבים לעתיד, מגיע עד כדי 90 למאה, ויש אחרות שבהן הוא נמוך מ-30 למאה. עדיין מוקדם לומר כמה מאלה אמנם יתחילו מחדש כ"טריטוריאליים" מתנדבים. על כך מעיר "מוסף הטיימס" הערה, הנכונה גם לגבי "המשמר הלאומי": "מובן כי הרצוי ביותר הוא שאיש 'שירות החובה', שהעבר מלכתחילה ליחידה של 'הצבא הטריטוריאלי' ללא התחשבות בנטייתו שלו, יתרשם כל כך ממה שהוא רואה, וחשוב מכל — ממה שהוא 'מרגיש' בין כתלי היחידה עצמה, עד שירצה להשתייך אליה ללא כל כפייה נוספת. האחריות להשגת המטרה הזאת מוטלת על כל איש ביחידה, החל במפקד וכלה באחרון האנשים, שהם, במשותף, מעצבים את אופי היחידה ומשויים לה את אופיה" (ההדגשות של המצטט).

הקשר שבין הצבה ל"שירות הפעיל" לבין שירות-בעתיד של החייל ב"צבא הטריטוריאלי"

בבריטניה נעשה והולך מאמץ להסדיר הסדר כולל את כל משאבי כוח-האדם, כדי לענות על הצרכים האזרחיים והצבאיים. האחריות לכך מוטלת על מיניסטריין העבודה-ושירות-החובה, המסוג את כל הגברים לפי האפשרות להציבם לשירות-צבאי בעת מלחמה: אלה הדרושים לתעשייה, אין מסוגלים אותם לשירות ב"צבא הטריטוריאלי". "מוסף הטיימס" קובע כי: "זאת היא אחת הסיבות המונעות עתה התחילות רחבת-היקף של מתנדבים ל"צבא הטריטוריאלי", כפי שהיה הדבר בעבר — והעושה אותו עכשיו בעיקר תלוי בקצב בו זורמים לתוכו "אנשי-שירות-החובה" המסיימים את שירותם ב"צבא הסדיר".

הקצאתם של אנשי "שירות-החובה" ליחידות ה"טריטוריאליות" אינה מבוצעת באורח מקרי. מלכתחילה, כבר בהצבתו של הפרט ל"שירות-הפעיל" בשורות הצבא הסדיר, מובאת בחשבון אותה יחידה "הצבא הטריטוריאלי" שבאזור מגוריה, בה שרת בשלוש וחצי השנים שלאחר השנתיים של השירות-הפעיל שלו.

אזורי החיול של יחידות "הצבא הטריטוריאלי" בארץ כולה מסומנים מערכת מפות מיוחדת. בהקרא צעירים ל"שירות-פעיל", מוצבים הם במידת-

בהלה בקרב

מאת קפיטן ל. י. גונדל, מצבא הסיליסנים

בהלה מהי? כיצד היא באה לידי גילוי? מה הגורמים לה? כיצד ניתן לגבור עליה?

בהלה — כפי שמתכונים אנו להבינה — הנה תוצאה של פחד אשר אין שליטה עליו. אנשים אחוזי-אימה נסים על נפשם, בלא שיתנו דעתם על כך, עוזבים את קווי-החזית, למען מצוא אותו בטחון אשר אין הם יודעים, אחרי ככלות הכל, היכן למצוא. זהו מצבם המעציב של אנשים המבקשים מפלט מפני הסכנה, הפורקים את עול החובה והמשמעת. זו הבהלה!

ראיתי פלוגת-רגלים נתפשת לבהלה בימי מלחמת-העולם השנייה. במשך ימים מספר היו היפנים בותנים ובודקים את קו-ההתנגדות-הראשי לשם ביצוע מבצע אפשרי. לבסוף בחרו בגזרה מימיני, בשטח המקנה מעבר אידיאלי לחיל-הרגלים מהיר-התנועה שלהם.

תחילה הם פוצצו את מכשולי-התיל באמצעות "אצבעות"-דינמיט, פצצות-מרגמה ואש-מקלעים. לאחר מכן, דרך הפרצה שהובקעה, הם שילחו כוח-משימה רב-מחץ, שפרץ בצוחות בדלגו על פני השטח שהיה חרוש-מכתשים.

למראה אויב צוות, ממושקף וחשוף-שיניים זה, נרתעה הפלוגה המגנה בבהלה. האנשים נסו לעורף מנוסת בהלה.

קעבור שעות מספר ראיתי את מפקדה של הפלוגה האומללה פוסע בכבדות לעבר עמדתו דרך מתחמנו אנו. משנשאל על שום מה עזב את גורתו, השיב בלגלוג: "ודאי, אנשי עזבוני, ולכן עזבתי אחריהם".

דוגמות לבהלה

ב-1896 הופחת מספר חייליו של גיס איטלקי באופן המעורר חמלה, ע"י בהלה הרת-אסון, מ-15,000 איש ל-3,500 איש — דבר שלא-ייתאמן. כשהוא נלחם בתנאי שטח

בלתי מוכרים לו, מפוטם בסיפורי-בלהות על-דבר אכזריותם של ילידי חבש, מדוכדך ע"י רוח-גייסות ירודה, ותוסס מחמת יחס של אי-כבוד כלפי הקצינים, היה צבא-הפלישה מידרדר במדרון. כמעט בהתנגשות הראשונה בגייסות הילידים, המשמיעים צוחות שלא-מן-העולם-זהה, השליכו האיטלקים את רוביהם וברחו בתוה-והוה לא-יתואר.

ב-1904, בימי המלחמה הרוסית-יפנית, הפכה בריגדה-רוסית רוסית לעדר נס-בבהלה כתוצאה מצעקות מטורפות של חיל אחד. הלו ראה צל בחשכה המעמיקה והולכת, שגדל בדמיונו עד שנראה לו כמשמר-קדמי אויב. הוא קפץ ממקומו וצעק כי היפנים מתקדמים. היה די בכך. האחרים נגרפו במערבולת ע"י רמיוה בלבד; הם לא התאמצו כלל לגלות את פשר הדבר. למעשה לא היו מצויים שם שום יפנים ברדיוס של קילומטרים.

ב-1866 נתעוררה בהלה בקרב גייסות האוסטריים, בגלל תמרת-אבק שהועלתה על-ידי עדר חזירים מבוהל. הם סברו כי היה זה חיל הפרשים הגרמני המסתער עליהם.

בזירת-המבצעים האירופית, במלחמת-העולם השנייה, אירעו כמה מקרי בהלה בקרב גייסות בעלות-הברית.

מקרים אלה לא שינו אמנם שינוי-של-ממש את התוצאה הסופית של מה שגנרל הארמיה דויט ד. אייזנהאור מעדיף לכנות בשם "מסע-צלב", אך היה בהם כדי להעמיד קשיים ניכרים בדרכם של המפקדים הישירים.

מקרה בולט אירע בראש-הגשר לה-פיארה שבנורמדיה, ב-9 ביוני 1944, והוא מסופר ע"י הבריגדיר-גנרל ס.ל.א. מרשל בספרו "אנשים מול אש". מפקד פלוגת-רגלים נתן פקודה לנסיגה-מוגבלת. מאחר שהוא נמצא עם המחלקה שבאגף השמאלי, לא הועברו פקודותיו אל האגף הימני. ואז פתח בנסיגתו המהירה, אך המסודרת, של האגף השמאלי. האגף ביצע את התנועה לשביעת-רצון. הוא נשאר תחת שליטתו של המפקד ועצר ליד הקו שנקבע — דהיינו, ליד גדר-הצמחיה הראשונה בכיוון העורף. האגף הימני, שראה את התנועה המבוצעת בלא להבין את הפקודה שניתנה, פתח בו במקום במנוסה. בעבור הנסוגים על-פני קבוצת קלעים-מתגרים, הצטרפו אליהם אנשים נוספים, ורק מאמץ גבורה של כמה חיילים נועזים שם סכר לסחף אשר איים על המערך קולו.

דוגמה לתוצאה הרת-אסון בגלל תנועה בלתי-מובנת כלפי העורף של כמה חלקים ידועים של יחידה, אשר היתה סופגת מהלומות קשות בלילה קודם, אירעה במבצעי קואג'אלין, באחד בפברואר 1944, ומסופרת בספרו של ס.ל.א. מרשל "ISLAND VICTORY".

מאחר שהקרב בשטח הימני נעשה "חם" מדי, נעתקו האנשים שמאלה. אולם העמדות שבשטח השמאלי כבר היו תפוסות בידי אנשים ככל שיכלו להכיל, ולכן

נאלצו הבאים מן השטח הקדמי לנוע הלאה, כלפי העורף. בעקבותיהם פסעו תשעה פצועים, אשר הלכו כמיטב יכולתם, לתחנת עזרה-ראשונה.

ברגע הקריטי אירעו שתי תקריות אשר האיצו את התפתחותם של המאורעות הבאים: המקלע-הקל משמאל שותק מפאת מעצור, ומשלא עלה בידי אנשי-הצות להפעילו מחדש, נסוגו לאחור, כשהם גוררים את המקלע אחריהם; האלחוט בחבורת-הצפית קדמית נתקלקל מחמת הגשם שירד.

בינתיים כבר ביקשה החבורה, ואף קיבלה רשות, לשוב אל מוצב-הפיקוד הפלוגתי ולקיים משם את השליטה על הקרב. אולם, משיצאה קבוצה זו בדרכה חזרה אל מוצב הפיקוד, פתחה בריצה. זו היתה תחילתה של הבהלה. הצופים לא ידעו על השינוי המתבצע במערך הרגלים. הם רצו לאחור, כי מעשה זה נראה להם כמעשה הטוב ביותר באותו רגע. אלה אשר טרם נפגעו, והיו נכונים להלחם בשטח הקדמי משמאל, ראו את האנשים החולפים בחשכה ונכשלו בהבנת המתרחש לנגד עיניהם. נראה להם הדבר כנסיגה כללית. אלה אשר היו מסוגלים לכך, כולל פצועים ואחרים אשר כבר היו נתונים בתנועה, פתחו בריצה. מתי-המספר אשר החזיקו מעמד בעמדותיהם יצאו בעקבות הרצים. קו-החזית נעלם כליל.

רק הודות לצלילות דעתו עלה בידי מפקד הפלוגה לעצור את מנוסת הבהלה. הוא קרא אל הגייסות הנסוגים כי יפעילו את מוחותיהם, ואף לכד כמה מן הבורחים אל העורף, החוזרים על עקבותיהם ושילחם קדימה. התנועה גבלמה, וקו-החזית הושב אל קדמותו.

גורמי הבהלה

קבענו לעיל כי הבהלה הנה תוצאה של פחד שאין שליטה עליו. לפיכך, כל דבר המחיש את התרחשותה של תוצאה זו ניתן לראותו כגורם לבהלה.

חרדה ממושכת, עייפות-יתר, תשישות מחמת חוסר-שינה, שהייה ממושכת בשאון הקרב, התמכרות-יתר למשקאות חריפים, ומחסור במזון נאות — כל אלה יש בהם כדי להביא לידי מצב נפשי של מתיחות עצבים, אשר הוא המעורר את הבהלה. חוסר אימון אף הוא נמנה על גורמיה העיקריים של הבהלה. את אימון הגייסות יש לתכנן כך, שיקפל-בחופו את כל מצבי-החירום האפשריים של הקרב; פירושו של דבר — עליו להיות שלם. יש לראות-מראש את כל שלביו של הקרב המזוין, וכן יש לחקור את המתודות אשר ניתן להפעילן בכל שלב ושלב, ולאמן בהן את הגייסות. לרוב אין הקרב בנוי על התקפה. יש וביצועו של גיתוק-מגע מהיר והתארגנות להגנה הנם יתרון טקטי, יותר משהנם הנחתת התקפה. בדומה לכך יש ונסיגה הנה מהלך נבון. יותר משהנה הגנה נחושה. מצב זה חל, כרגיל, שעה שע"י תמרון אויב הופכת עמדת-ההגנה, לבלתי-ניתנת-להחזקה. יוצא איפוא, שיש לאמן את האנשים בנסיגה מסודרת.

אופיה של המלחמה החדשה טובע, כי כל איש המשרת ביחידה צבאית לוחמת יהא מוכשר לפעולה עצמאית. אין משתמשים עוד במבני הפלגה, בהם נלחמים האנשים כתף-אל-כתף בשדה-המערכה. הכלל הנקוט כיום הוא הפיזור. בבהלת-הקרב יש והאנשים אינם רואים אפילו איש את רעהו. יוצא מכאן, איפוא, כי החייל-הפרט, שעה שהוא מוצא עצמו, לכאורה, מבודד, חייב לעשות את כל אשר ביכולתו כדי לשמור על גורתו שמור היטב, כשם שעל האחרים לשמור היטב על גזרותיהם הם. כושר זה נקנה במחיר אימון והתאמנות. גדולה מזו: חשיבות ראשונה-במעלה נודעת לקניית כושר זה, שכן הוא המכין את החייל נגד בהלה בקרב.

רוח-גייסות ירודה הנה גורם נוסף לבהלה. צות-לוחם, שהנו שסוע ע"י חוסר-אמון הדדי בין החיילים לבין הקצינים, אינו מבטיח רבות לנצחון בקרב. נהפוך הוא, צות-לוחם מעין זה גורר עצמו במהרה לתוך בהלה.

דיבה רעה — אף היא הרת-מהומה. סיפורי-הגזומה על אודות אכזריותו של האויב, יש בהם כדי לסלול בשורות הלוחמים דרך לבהלה. ידיעות-כזב על תבוסות בחזיתות אחרות מאיצות אף הן את התפסותם של הלוחמים לבהלה.

הנהגה לקויה אף היא פירצה הקוראת לבהלה. רבות הן היחידות הטובות אשר ירדו לטמיון מאחר שהוקצו להן קצינים חלשים. קצינים אשר פקודותיהם ניתנות בהססנות ובנימה של התנצלות, ואשר באים במבוכה שעה שהם עומדים פנים-אל-פנים עם קשיים מטרידים הנלוים אל עצם הפיקוד, אינם זוכים ליחס הערכה מצד אנשיהם.

חוסר-החלטה או טיפשות של קצין, מוסיפים על הנטיה לבהלה. המתנה ממושכת בתנאים של מתיחות, או נסיגות בלתי-מובנות לאחר שלכאורה הושג נצחון, פוגמים אף הם בשיווי-משקלם הנפשי של הלוחמים, ומכשירים את הקרקע לבהלה. תחושה של חוסר-בטחון, אפתעה, תבוסה, שיעור הרוגים גבוה, רעב, מחלות, בורות, ספקות, דאגה, חרדה, ואבדן אמונה — כל אלה מטפחים את הבהלה.

כיצד לגבור על הבהלה?

הדרך הבדוקה ביותר לגבור על הבהלה, היא להרחיק את כל הגורמים המולידים אותה. אם אין צעד זה ניתן לביצוע, יש להלחם בגורמי הבהלה על-ידי מנהיגות טובה ועל-ידי טיפוח רוח-גייסות. רמה. אמן את האנשים יסודית בשימוש בכלי-גשקם, בטקטיקת הנסיגה — ולא רק בוו של התקפה או של הגנה — ובאמנות הלחימה בצותא.

מספרצה הבהלה — עצור בה בכל האמצעים. לכד את האנשים על-ידי קריאות-פקודה; עצור בעדם בו במקום בדרך מנוסתם בכוח אישיותך, בכוח החלטיות נחושה ובכוח המופת של אומץ-לבך אתה. נהלם במרץ אל עמדותיהם והרגע את רוחם ע"י הבנה אבהית, וע"י החדרת האמונה בלבם כי באו למקום על-מנת לנצח.

זיקת-נאמנות כצרי היא לבהלה. כשהלוחמים רואים או שומעים את מפקדם הקורא להם — אותו מפקד אשר רוחשים לו יחס חיבה והערכה — יעמדו האנשים מנוס. אפילו מבוהלים הם. וילכו אחרי מפקדם. זוהי הנאמנות; וזו הסיבה לכך, כי מראשית ים לטפח באנשים את הנאמנות — נאמנות למפקד, וליחידה לאיש כלפי רעהו. במצב דברים שכזה, המפית תקוה ואמון, אין כל דריסת-רגל לבהלה.

מדף הספרים

ספרים חדשים בעלי-ענין לאיש הצבא

כ ל ר

- 1) ANDERS, GEN. W.: HITLER'S DEFEAT IN RUSSIA, REGNERY, CHICAGO, 1953, 267p., \$ 4.00.

ניתוח הכשלון הגרמני במלחמת-העולם השנייה, פרי עטו של מנהיג הצבא הפולני אשר שיתף פעולה עם מעצמות המערב.

- 2) DARLAN, A.: L'AMIRAL DARLAN PARLE, AMIOT-DUMONT, PARIS, 1953, 316p., 950frs.

רשימותיו ושיחותיו של האדמירל הצרפתי, אשר מילא ב-1940 תפקיד כה שלילי ביחסי ארצו עם מעצמות המערב, ונרצח בצפון אפריקה לאחר שניסה לשתף אתן פעולה בעקבות פלישתן בנובמבר 1941. עורך הספר הוא בנו של האדמירל.

- 3) GARTHOFF, R. L.: SOVIET MILITARY DOCTRINE, FREE PRESS, GLENCOE (ILL.), 1953, 587p., \$ 7.50.

ניתוח יסודי של „עקרונות המלחמה“ הרוסיים, ובדיקת השימוש המעשי בעקרונות אלה בשטחים השונים של הלחמה.

- 4) HASSMANN, H.: OIL IN THE SOVIET UNION, PRINCETON UNIVERSITY PRESS, 1953, 173p., MAPS & CHARTS, \$ 3.75.

סקירת מקורות הנפט ברוסיה הסובייטית, והתעשייה שהוקמה לניצול מקורות אלה.

- 5) VEALE, F. J. P.: ADVANCE TO BARBARISM, C. C. NELSON COY., APPLETON (Wis.), 1954, 322p., IIIust., INDEX, \$ 4.50.

סופר אמריקאי מנמק את דעתו, כי לאחר תקופה מסוימת של מלחמות בהתאם לנוהל מוסכם כלשהו מתדרדר העולם שוב לתהום הברבריות, לאחר שבמלחמת-העולם האחרונה הותרו כל הרצועות. ממשפטיהם של פושעי-המלחמה השונים, אשר נדונו בהתאם לחוקי נקמה, כביכול, אשר לא היו קיימים בשעת ביצוע פשעיהם, וכן מן ההרג הסיטונאי של אורחים ע"י כוחות האויב השונים, וכו', מסיק המחבר את מסקנותיו לגבי הזועות הצפויות במלחמת העתיד.

- 6) WILLIAMS, E.: THE ESCAPERS COLLINS-EYRE & SPOTTISWOODE, LONDON, 1953, 431p., 16s.

שמונה עשר תיאורי בריחות מהשבי, שאירעו בתקופות שונות.

י ב ש

- 1) CLARK, GEN. M. W.: FROM THE DANUBE TO THE YALU, HARPER, N.Y., 1954, 369p., \$ 5.00.

זכרונותיו של מי שהיה אחד מחשובי מפקדי צבא-ארה"ב במלחמת-העולם השנייה, ואחר כך מפקד כוחות-הכיבוש באוסטריה. לאחר סיום תפקידו באוסטריה שירת בגרל קלארק

(סוף מעמוד 6)

מספר היחידות המגוייסות — או הגדלת כושר-הקרב ומהירות-הגיוס של יחידות העתודה. אלא שאומה המבקשת שלא להתרושש כליל, אין לה ברירה אלא לחפש את הפתרון בדרך השניה. כאן מתעוררות בעיות צבאיות, משפטיות ואנושיות, בהן מטפל המחבר, פרקליט-ראשי של „המשמר-הלאומי“ למדינת ניו-יורק, המקורב לבעיות אלה בתוקף תפקידו. הוא מצביע על „הצבא הטריטוריאלי“ הבריטי כעל המענה הטוב ביותר לבעיות אלה, כמוכח מנסיון השנים האחרונות.

סקירה זו, העומדת על מבנה „הצבא-הטריטוריאלי“ בעיקר מבחינת מסגרת תנאי השירות בו ובעית כוח-האדם שבו, יש בה משום השלמה „סימטרית“ לתיאור התרשמותו של קצין בריטי מחילה-מיליציה האמריקאי, שניתן בחוברת 12/13 של הצקלון („המשמר-הלאומי האמריקאי“ — בעיניו של קצין בריטי, לויט ר. בראט-סמית); וכן משלימה היא את תיאורי-דמותו של „הצבא-הטריטוריאלי“, אשר הוחל בו ג"כ בחוברת הנ"ל של הצקלון („אימונו של צבא האורחים“ מאת הסופר-הצבאי של ה„טיימס“).

המאמר לקוח מתוך בטאון „המשמר הלאומי“ האמריקאי, „איש-המשמר-הלאומי“ („THE NATIONAL GUARDSMAN“).

בהלה בקרב

מאת הקפיטן ל. י. גונבה

אחת התופעות המסוכנות ביותר בשדה-המערכה היא הבהלה („פאניקה“ בלעז) התוקפת במפתיע אדם אחד או קבוצת בני-אדם מידבקת במהירות הבזק באחרים, והופכת יחידה צבאית להמון פרוץ. המחבר, מצבא-הפיליפינים, מסתמך בניתוח תופעה זאת הן על נסיון העבר והן על נסיונו האישי בזירת האוקיינוס השקט במלחמת-העולם השנייה. הצעתו: — להלחם בסכנה זו בדרך של אימון-פרט מחושב ומותאם לתנאי המלחמה בימינו.

המאמר לקוח מתוך „כתב העת של הכוחות-המוזיינים הפיליפינים“ („PHILIPPINE ARMED FORCES JOURNAL“).

3) REMY : L'OPERATION "JERICHO", ED. FRANCE-EMPIRE, 1954, PHOTOS, 585frs.

תיאור אחד ממבצעי-הטיס הנועזים ביותר במלחמת-העולם השניה, הלא הוא הריסת חומותיו של בית-כלא גרמני של הגאסטפו בעיר אֶמִין (צפון-צרפת) ע"י פצצותיהם של מספר מטוסי "מוסקיטו", אשר טסו בגובה של פחות מ-10 מטר. כתוצאה מפעולה זו נמלטו יותר מ-400 אסירים פוליטיים, מהם רבים שנידונו למות, דרך שתי פרצות בחומת הכלא שהובקעה ע"י המטוסים.

י ם

1) BEKKER, C. D. : THE SWASTIKA AT SEA, KIMBER, LONDON, 1953, 207p., III., 15s.

תיאור מבצעי הצי הנאצי במלחמת-העולם השניה. תרגום ממקור גרמני.

2) HASHIMOTO, M. : SUNK I, CASSEL, LONDON, 1954, ILLUSTRATED, 15s.

תולדותיו של צי-הצוללות היפני במלחמת-העולם האחרונה. המחבר הוא קצין ימי יפני לשעבר.

3) RICHMOND, ADMIRAL SIR H. : THE NAVY AS AN INSTRUMENT OF POLICY, 1558—1727, CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS, 1953, 404p., 60s.

הצי המלכותי כאמצעי-ביצוע בידי מעצבי המדיניות האנגלית במאה ה-17 בעיקר. המחבר הוא גדול ההיסטוריונים הימיים הבריטיים, שנפטר לא מכבר.

המזרח התיכון

1) IZZEDDIN, N. : THE ARAB WORLD, REGNERY, CHICAGO, 1953, 412p., 6.50, העולם הערבי בעיני דרוזי.

2) KEMP, N. : ABADAN, WINGATE, LONDON, 1953, 270p., 18s.

פרשת סילוק הבריטים מדרום-פרס בתקופת מוסאדק.

"שכון"

חברה לשכון עובדים בע"מ

זמנה כמפקד כוחות-השדה בארה"ב, ואחר-כך נתמנה מפקד כוחות א"מ בקוריאה. בספרו החדש מסכם הגנרל את קורותיו בשנים האחרונות. ספרו הראשון, "סיכון מחושב", הופיע בשנת 1950, ותיאר את פעולותיו במלחמת-העולם השניה, וביחוד כמפקד הארמיה החמישית בחזית איטליה.

2) DEAN, MAJ.-GEN. W. F. : GENERAL DEAN'S STORY, VIKING, N. Y., 1954, 305p., \$ 5.00.

גנרל דין נפל בשבי צפון-קוריאני ביולי 1950, כחודש אחרי התחלת פעולות האיבה בקוריאה, ושוחרר רק לאחר חתימת שביתת הנשק ב-1953. ספרו מתאר את שלוש שנותיו כשבוי ואת פרשת הדירקב הרוחני שניהל עם שוביו, אשר חקירותיהם האין-סופיות נמשכו בהודמנות אחת 68 שעות רצופות.

3) IRONSIDE, FIELD-MARSHAL, LORD W. E. : ARCHANGEL 1918—1919, CONSTABLE, LONDON, 1954, MAPS, III., 21s.

מי שהיה ראש המטה הבריטי הקיסרי בשנת 1939, מתאר את מסע-המלחמה הבריטי בצפון רוסיה, בחודשים הראשונים לאחר הקמתה של ברית-המועצות ב-1918—1919. פילד-מרשל (או גנרל) איירונסייד היה מפקדם של הכוחות הבריטיים אשר נחתו בנמל ארכנגלסק, בכונה להקים מחדש את חזית-המזרח נגד גרמניה, בעזרת כוחות אנטי-בולשביסטיים.

4) MORTON, L. : THE WAR IN THE PACIFIC : THE FALL OF THE PHILIPPINES. U.S. ARMY IN WORLD WAR II SERIES, CHIEF OF MILITARY HISTORY OFFICE, WASHINGTON, 1953, 626p., MAPS, INDEX, \$ 4.50.

כיבוש איי הפיליפינים ע"י יפן ב-42—1941, כך נוסף בהיסטוריה הרשמית של צבא ארה"ב במלחמת-העולם השניה.

5) O'FLAHERTY, D. : GENERAL JO SHELBY : UNDEFEATED REBEL, UNIVERSITY OF NORTH CAROLINA PRESS, 1954, 437p., \$ 6.00.

תולדותיו של גנרל יוסף שלבי, ממפקדי חיל-הפרשים של ארצות-הדרום המתמרדות, במלחמת האזרחים האמריקאית. גנרל שלבי היה היחיד במפקדי הדרום אשר לא נכנע בתום המלחמה, ועבר יחד עם אנשיו למכסיקו.

6) WOODHAM-SMITH, C. : THE REASON WHY, CONSTABLE, LONDON, 1953, 292p., 15s.

תיאור הרקע להסתערותה המפורסמת, והקטלנית, של ה"בריגדה הקלה" האנגלית במלחמת קרים (1854) על ביצורי הרוסים, וכן תיאור המפקדים האנגלים באותו מעמד היסטורי, אשר יצאו לו מוניטין בספרות העולם תודות לשירות המפורסם של הלורד גיטסון.

א ו י ר

1) GIBBS-SMITH, G. H. : A HISTORY OF FLYING, BATSFORD, LONDON, 1953, 304p., III., 21s.

תולדות הטיס מראשית התפתחותו ועד ימינו. המחבר ידוע הודות לספרו-זיהוי למטוסים אשר פרסם לא מכבר.

2) MORRIS, L. & SMITH, K. : CEILING UNLIMITED, MACMILLAN, N. Y., 1953, 404p., III., \$ 5.60.

התפתחות התעופה האזרחית והצבאית בארה"ב.

„המשביר המרכזי” בע”מ

המפעל להספקה

**של ההסתדרות הכללית
של העובדים בישראל**

בנק הפועלים בע”מ

**המוסד הכספי על האדם העובד והיוצר
בישראל**

„שילוב” בע”מ

**המוסד המרכזי על המפעלים השתופיים
במושבות הארץ**

הבנק בלשון המספרים

46

סניפים לשרות הצבור

51

שנות פעולה בנקאית

77.000.000 ל"י *

הלואות

115.000.000 ל"י *

פקדונות

* לפי המאון השנתי ל-31 בדצמבר 1953

בנק לאומי לישראל בע"מ

מפעלי מלט ישראליים

"נשר"

נשר - רמלה

361837

גולדנברג דו

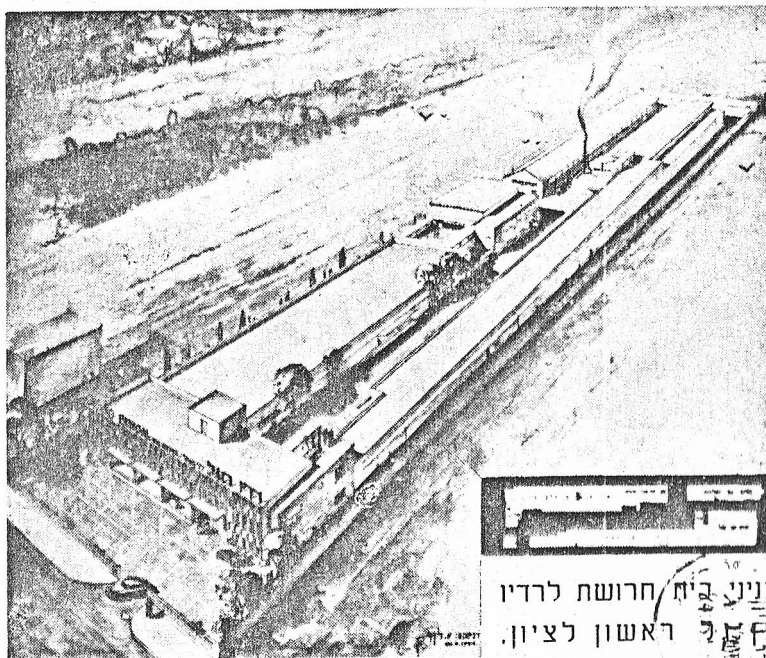
רח" לאגרדיה 37

יד אליהו

חל-אניב

רעיון הולך ומתגשם

קמה תעשית רדיו בישראל

בניין בית חרושת לרדיו
ראשון לציון

צעד ראשון להקמת תעשייה אלקטרונית

רדיו בן-גל

RADIO BEN-GAL